

Kerncijfers

STATISTISCH OVERZICHT VAN BELGIË

2014

Beste lezer,

De Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium van de FOD Economie heeft de opdracht om aan de informatiebehoefte van de overheid, de bedrijfswereld en de burgers te voldoen door hen actuele cijfers over de toestand van het land aan te bieden.

Relevante statistieken zijn voor elk van deze doelgroepen essentieel om een constructief en onderbouwd debat te kunnen voeren, om efficiënt te plannen en om doelgericht te handelen. Daarnaast hebben ook studenten, onderzoekers en alle anderen die kennis willen opbouwen, nood aan cijfers en statistieken.

De brochure die voor u ligt, geeft een overzicht van wat er aan basisgegevens beschikbaar is. Tevens hebben we België in een Europees perspectief geplaatst.

De informatie die we hier leveren, bestrijkt vele domeinen: bevolking, werkgelegenheid, economie, financiën, landbouw, industrie, vervoer en verkeer, diensten en vastgoed.

De opsomming alleen al toont hoe breed de waaier van aangeboden statistieken wel is. Voor elk van deze onderwerpen is uiteraard veel meer beschikbaar dan hier gepresenteerd kan worden. Op onze website www.statbel.fgov.be vindt u een uitgebreide selectie uit onze gegevens en al onze publicaties in downloadbare vorm, plus de contactinformatie om ons te vragen wat u er eventueel niét vindt.

U kunt ook onze dynamische toepassing **be.STAT** online raadplegen en rechtstreeks bevragingen doen in ons datawarehouse.

We wensen u een boeiende ontdekkingsreis in cijfers doorheen ons land!

Nico Waeyaert
Directeur-generaal
Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium

Statistics Belgium

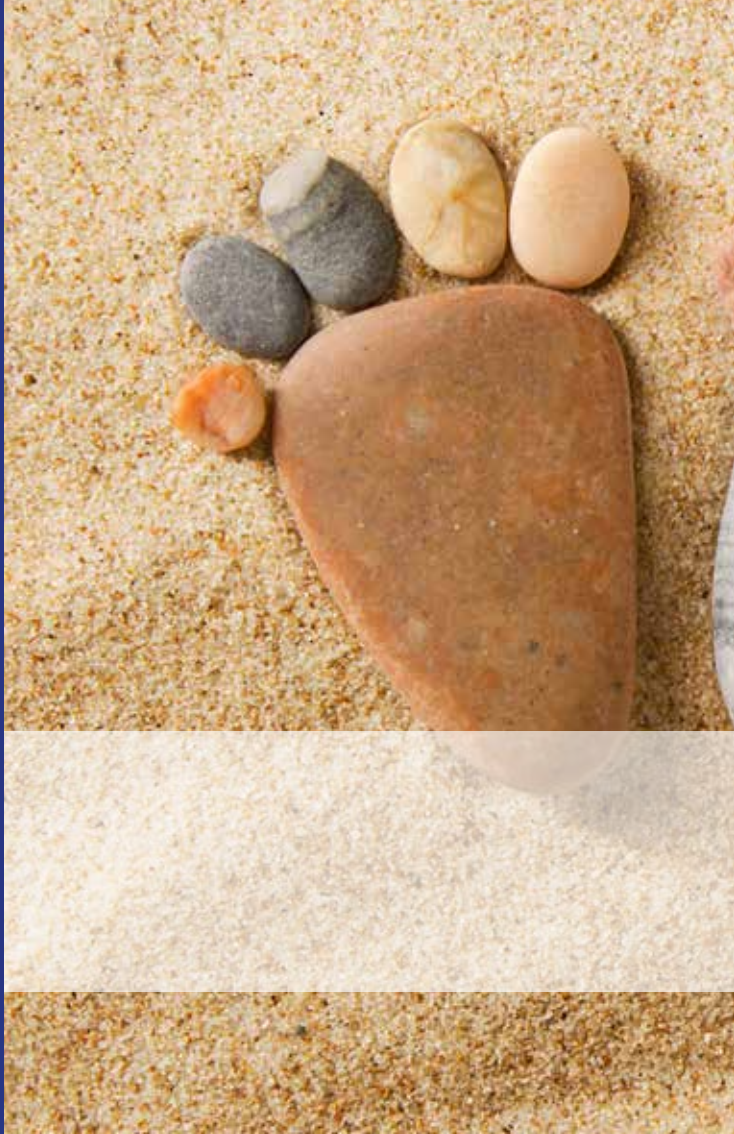
De Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium maakt deel uit van de Federale Overheidsdienst Economie. Via tal van kanalen en producten geven we een beeld in cijfers van België.

Tenzij anders vermeld onderaan een tabel of grafiek werden de gegevens in deze publicatie verzameld en berekend door de Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie. De internationale vergelijkingen komen van Eurostat.

Overnemen mag mits de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium
Koning Albert II-laan 16, B-1000 Brussel | tel. 0800 120 33
E-mail: statbel@economie.fgov.be
Verantwoordelijke uitgever: Nico Waeyaert

●	Bevolking	A Bevolking op 1 januari 2014.....	6
		B Loop van de bevolking.....	8
		C Bevolkingsstructuur per leeftijd en vergrijzing.....	11
		D Buitenlandse bevolking.....	15
● ●	Grondgebied en leefmilieu	A Oppervlakte en bodemgebruik.....	22
		B Landbouw.....	24
		C Afval.....	28
● ● ●	Economie	A Bruto binnenlands product.....	32
		B Consumptieprijzen.....	38
		C Afzetprijsindex.....	45
		D Demografie van de ondernemingen.....	52
		E Faillissementen.....	58
		F Structuur van de ondernemingen.....	66
● ● ● ●	Vastgoed en bouw	A Vastgoedprijzen.....	74
		B Bouwvergunningen.....	76
		C Inventaris van de gebouwen in België.....	78
● ● ● ● ●	Mobiliteit en vervoer	A Voertuigen.....	82
		B Goederenvervoer over de weg.....	87
		C Zeevaart.....	92
		D Verkeersongevallen.....	93
● ● ● ● ● ●	Samenleving	A Werkgelegenheid en werkgelegenheidsgraad.....	100
		B Loon.....	106
		C Werkloosheid en werkloosheidsgraad.....	109
		D Inactieve bevolking.....	111
		E Armoede.....	112
		F Inkomen.....	115
		G Uitgaven huishoudens.....	119
		H Onderwijs.....	122

● Bevolking

A | Bevolking op 1 januari 2014

In 2011 passeerde België de kaap van de 11 miljoen inwoners. Op 1 januari 2014 telde ons land officieel 11.150.516 inwoners. Van die bevolking woont 57,5% in Vlaanderen, 32,1% in Wallonië en 10,4% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Tot slot woont iets minder dan 1% van de bevolking in een van de gemeenten van de Duitstalige Gemeenschap.

In 2013 steeg de bevolking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opnieuw aan een iets sneller tempo dan in de twee andere gewesten. Het aandeel ervan in het totaalcijfer van het land stijgt bijgevolg verder, zoals dat al enkele jaren het geval is.

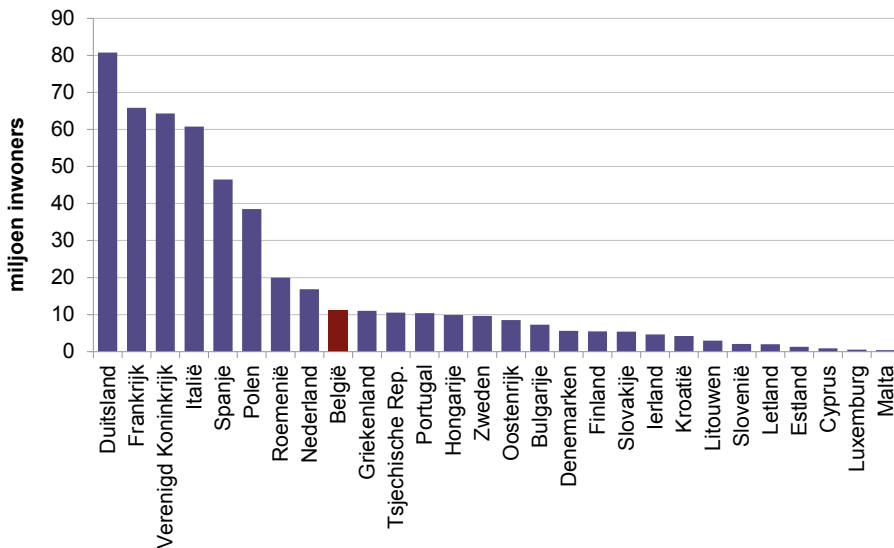
Totale bevolking van België en de gewesten op 1 januari 1991, 2001 en 2014

	1991	%	2001	%	2014	%
België	9.986.975	100%	10.263.414	100%	11.150.516	100%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	960.324	9,6%	964.405	9,4%	1.163.486	10,4%
Vlaams Gewest	5.767.856	57,8%	5.952.552	58,0%	6.410.705	57,5%
Waals Gewest	3.258.795	32,6%	3.346.457	32,6%	3.576.325	32,1%
waarvan Duitstalige gemeenschap	67.584	0,7%	71.036	0,7%	76.273	0,7%

De bevolking van de Europese Unie (EU28) werd op 1 januari 2014 geschat op 507,4 miljoen inwoners.

Met een niet te verwaarlozen demografisch gewicht staat België op de negende plaats en vertegenwoordigt het 2,2% van de totale bevolking van de Europese Unie. Ons land versterkt die positie de laatste jaren zelfs, dankzij een demografische dynamiek die boven het Europese gemiddelde uitsteekt.

Europese Unie: 507.416.607 inwoners op 1 januari 2014

B I Loop van de bevolking

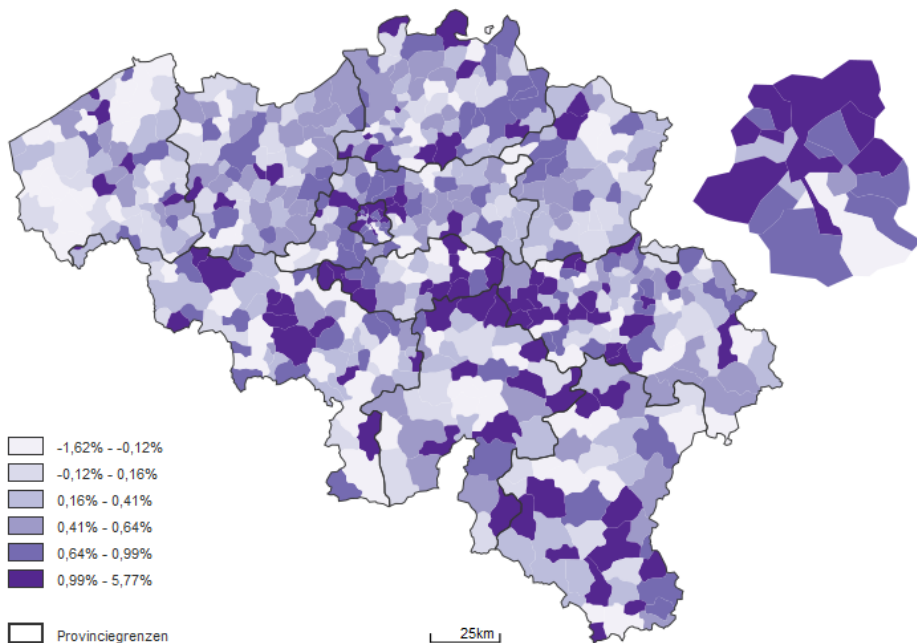
In de loop van 2013 is de in België wonende bevolking met 50.962 personen toegenomen. Die bevolkingsaanwas is grotendeels toe te schrijven aan het internationale migratiesaldo. Hoewel dat saldo sinds 2000 sterk steeg, kende het de laatste drie jaar een aanzienlijke daling. In 2013 ging het om 34.843 personen, tegenover 79.448 personen in 2010. Het geboorteoverschot ging van 24.079 in 2010 naar 15.567 in 2013. Het aantal overlijdens nam sinds 2011 aanzienlijk toe, onder meer door de vergrijzing van de bevolking, terwijl het aantal geboorten sinds 2010 afneemt.

Jaarlijkse bevolkingsgroei			
Jaar	2000	2005	2013
Bevolking op 1 januari	10.239.085	10.445.852	11.099.554
Natuurlijke loop			
Geboorten	114.883	118.002	124.862
Overlijdens	104.903	103.278	109.295
Geboorteoverschot	9.980	14.724	15.567
Migratie			
Immigratie	89.388	132.810	146.696
Emigratie	75.320	86.899	111.853
Migratiesaldo	14.068	45.911	34.843
Totale groei (met inbegrip van de statistische aanpassing)	24.329	65.530	50.962
Groeipercentage	0,24%	0,63%	0,46%
Bevolking op 31 december	10.263.414	10.511.382	11.150.516

Ondanks die dalende saldo's (internationaal migratiesaldo en natuurlijk saldo) nam de bevolking in 2013 toe met 0,46%, waardoor België blijft behoren tot de Europese landen met een sterke demografische groei. Luxemburg (2,33%) en Italië (1,82%) voeren de rangschikking aan, met aanzienlijk hogere groei cijfers dan België. Er zijn echter ook Europese landen die een negatieve groei laten optekenen (Spanje, Griekenland, Portugal, maar ook nieuwere lidstaten zoals Bulgarije, Cyprus, Letland,...).

Het merendeel van de 589 gemeenten van het land kende in 2013 een positieve bevolkingsgroei, maar van 130 gemeenten nam het bevolkingscijfer af. De sterkste stijgingen werden opnieuw opgetekend in de Brusselse agglomeratie, maar ook in Antwerpen, Gent, Bergen, Aalst en La Louvière. De snelste relatieve groei is merkbaar in kleine gemeenten (met minder dan 10.000 inwoners), en in het bijzonder in Mesen (+6,1%) en Gembloers (ongeveer 25.000 inwoners, +2,2%).

Bevolkingsaangroei per gemeente in 2013

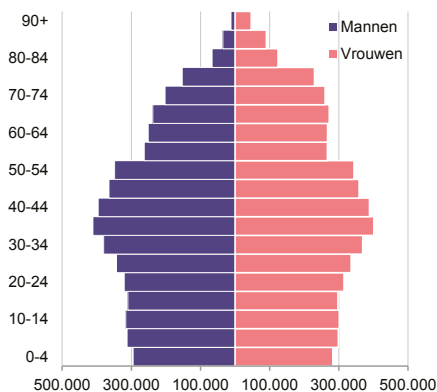

C I Bevolkingsstructuur per leeftijd en vergrijzing

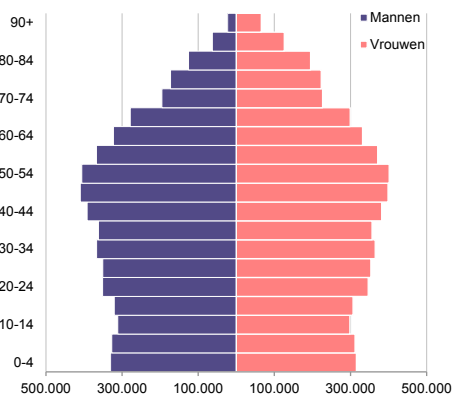
De bevolking die op 1 januari 2014 in België woonde, vergrijsst aanzienlijk. Het aantal (hoog)bejaarde mensen lag nog nooit zo hoog. Dat blijkt duidelijk uit de opbouw naar leeftijd en geslacht van de bevolking, die door middel van een leeftijdspiramide wordt weergegeven.

De leeftijdsklassen boven 80 jaar zijn ten opzichte van 2001 duidelijk in omvang toegenomen. De leeftijdsklassen van de babyboomgeneratie blijven weliswaar van grote betekenis, al nam hun overwicht de voorbije tien jaar enigszins af. In tegenstelling tot de voorbije jaren is het aantal zeer jonge kinderen niet verder gestegen. Bij de jongeren zijn er meer jongens dan meisjes, doordat er stelselmatig meer jongens geboren worden dan meisjes (tussen de 104 en 106 jongens per 100 meisjes voor ons land). Die verhouding slaat echter om op de leeftijd van 54 jaar, door een hoger sterftecijfer bij mannen dan bij vrouwen op alle leeftijden.

Leeftijdspiramide van België op 1 januari 2001

Leeftijdspiramide van België op 1 januari 2014

Het gevolg is een onevenwicht tussen de geslachten dat steeds groter wordt naarmate de leeftijd toeneemt. Zo zijn er binnen de groep tachtigers nagenoeg twee maal meer vrouwen dan mannen. Bij de negentigers zijn vrouwen meer dan drie keer zo talrijk vertegenwoordigd als mannen.

De leeftijdspiramide verloopt niet gelijk voor heel het land. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is duidelijk jonger dan de twee andere gewesten: hier woont een groter percentage jongeren (22,7%) en een kleiner percentage bejaarden (13,3%). Het Waals Gewest staat dan weer dichterbij het nationale gemiddelde. Het Vlaams Gewest wijkt er sterker van af door een meer uitgesproken vergrijzing. Er worden namelijk minder jongeren (19,5%) en meer bejaarden (19,1%) geteld. De verschillen in de leeftijdsstructuur tussen de gewesten zijn de voorbije jaren eerder toegenomen.

Het percentage bejaarden geeft een indicatie van de vergrijzing op lokaal niveau. Op dat vlak zijn er aanzienlijke verschillen over heel het land. Zo ligt in de kustgemeenten het percentage 65-plussers tussen 25 en 30% (tegenover slechts 17,9% voor geheel België). Dat geldt ook voor een aantal Waalse gemeenten in de valleien van de Semois en de Ourthe en voor de stad Spa, waar eveneens veel gepensioneerden wonen.

Daarnaast zijn er nog aanzienlijke verschillen tussen gemeenten die al jaren beïnvloed worden door suburbanisatie en gemeenten waar het verschijnsel recenter is. De eerste gemeenten (zoals Montignies-le-Tilleul, Chaudfontaine en Sint-Martens-Latem) zijn voor de meeste jongeren onbetaalbaar en hebben een snel vergrijzende bevolking. De laatste gemeenten (op de ruimere as Brussel-Namen-Luxemburg en in het noorden van de provincie Antwerpen) zijn op vlak van bevolking volop in beweging en er wonen relatief weinig bejaarden.

Verdeling volgens leeftijdsgroepen op 1 januari 2014 per gewest

	0-17 jaar	%	18-64 jaar	%	65 jaar en ouder	%
België	2.268.745	20,3%	6.887.933	61,8%	1.993.838	17,9%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	264.516	22,7%	744.442	64,0%	154.528	13,3%
Vlaams Gewest	1.247.596	19,5%	3.940.756	61,5%	1.222.353	19,1%
Waals Gewest	756.633	21,2%	2.202.735	61,6%	616.957	17,3%

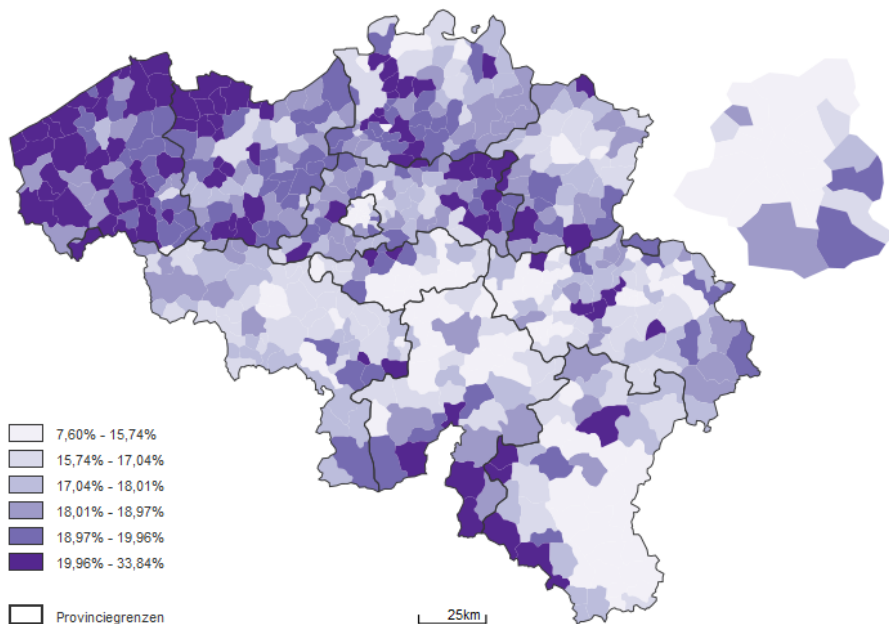
Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertoont een apart beeld, met enerzijds sterk vergrijsde gemeenten zoals Ukkel, Watermaal-Bosvoorde, Ganshoren en Sint-Pieters-Woluwe, en anderzijds meer centraal gelegen gemeenten, met de laagste percentages bejaarden.

Levensverwachting bij de geboorte (in jaren)

Jaren	2000	2010	2013
Mannen	74,6	77,4	77,9
Vrouwen	80,9	82,7	82,9
Totaal	77,8	80,1	80,5

Niet alleen de vergrijzing neemt toe in België, maar ook de levensverwachting bij de geboorte. Sinds 2000 is ze met 2,7 jaar toegenomen, van 77,8 tot 80,5 jaar. Van die evolutie profiteren mannen (+3,3 jaar) meer dan vrouwen (+2 jaar), waardoor ze hun achterstand ten opzichte van de vrouwen gedeeltelijk konden goedmaken.

Bevolking per gemeente ouder dan 64 jaar op 1 januari 2014

D I Buitenlandse bevolking

Op 1 januari 2014 hadden 1.214.605 inwoners van ons land (10,9% van de bevolking) een vreemde nationaliteit. Dertien jaar daarvoor bestond 8,4% van de Belgische bevolking uit buitenlandse staatsburgers, namelijk 861.685 personen.

Ter vergelijking: Frankrijk telde op 1 januari 2008 5,8% inwoners met een andere nationaliteit, en Nederland op 1 januari 2011 5,6%. De kaap van een miljoen inwoners met vreemde nationaliteit werd eind 2008 overschreden. 68,2% van de buitenlandse bevolking was op 1 januari 2014 staatsburger van een land uit de Europese Unie.

Voornaamste nationaliteitslanden van de buitenlandse bevolking in België

Nationaliteitsland	2001			2014		
	Aantal	%	Rang	Aantal	%	Rang
Italië	195.586	22,7%	1	156.579	12,9%	1
Frankrijk	109.322	12,7%	2	156.045	12,8%	2
Nederland	106.822	12,4%	3	146.155	12,0%	3
Marokko	88.813	10,3%	4	80.720	6,6%	4
Polen	6.928	0,8%	15	65.070	5,4%	5
Spanje	45.356	5,3%	6	57.417	4,7%	6
Roemenië	2.391	0,3%	31	56.588	4,7%	7
Duitsland	34.579	4%	7	41.119	3,4%	8
Turkije	56.172	6,5%	5	39.524	3,3%	9
Portugal	25.634	3%	9	36.841	3%	10
Overige	190.082	22,1%	-	378.547	31,2%	-
Alle landen samen	861.685	100%	-	1.214.605	100%	-

De voornaamste nationaliteitslanden van de buitenlandse staatsburgers waren Italië, Frankrijk, Nederland, Marokko en Polen. Burgers uit die landen vormen vrijwel de helft van de buitenlandse bevolking in België (49,8%).

Dertien jaar geleden voerden diezelfde landen, behalve Polen, in dezelfde volgorde ook al de lijst aan van de herkomstlanden van de inwoners met vreemde nationaliteit. Polen en Roemenië zijn de landen waarvan het aantal staatsburgers in ons land de laatste jaren het snelst is gestegen. Het aantal Polen is in dertien jaar bijna vertienvoudig (+939%), terwijl er nu 24 keer meer Roemenen in ons land wonen dan dertien jaar voordien. Hun aandeel in de totale buitenlandse bevolking van ons land is gestegen van minder dan 1% in 2001 tot 5,4% voor Polen en 4,7% voor Roemenië. Van de andere belangrijke herkomstlanden zagen alleen Marokko (van 10,3 tot 6,6%) en Turkije (van 6,5 tot 3%) hun relatieve belang aanzienlijk afnemen. Die afname ging gepaard met een belangrijke naturalisatiegolf.

De bevolking met een vreemde nationaliteit is ongelijkmatig verspreid over ons land. Veel buitenlandse staatsburgers wonen in de Brusselse agglomeratie, waar ze in bepaalde gemeenten een bijna even grote groep vormen als de Belgische staatsburgers. Dat is onder meer het geval in Sint-Gillis (46,9%), Elsene (45,8%) en Etterbeek (43,2%).

Ook buiten de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft het percentage inwoners van vreemde nationaliteit hoog. Zo ook in alle gemeenten die aan het Zoniënwoud grenzen, van Tervuren tot Waterloo, waar vele Amerikaanse en Britse staatsburgers wonen.

Daarnaast wonen er veel buitenlandse staatsburgers in grensgemeenten aan de rand van de agglomeraties Rijsel (Frankrijk), Aken (Duitsland), Maastricht (Nederland) en Luxemburg, van waaruit ze vaak verhuisd zijn. Verder wonen er grote percentages inwoners met vreemde nationaliteit in de grootste steden van het land (Antwerpen, Luik, Gent) en in de universiteitssteden (Leuven, Ottignies-Louvain-la-Neuve).

Tot slot wonen er ook veel buitenlanders langs de aloude Waalse industriële as, waar hun aanwezigheid nu historisch genoemd mag worden. Voorbeelden zijn de Italianen in de gemeenten van de Borinage en van de streek Centre (rond La Louvière).

Vroegere nationaliteit van personen die de Belgische nationaliteit hebben verworven

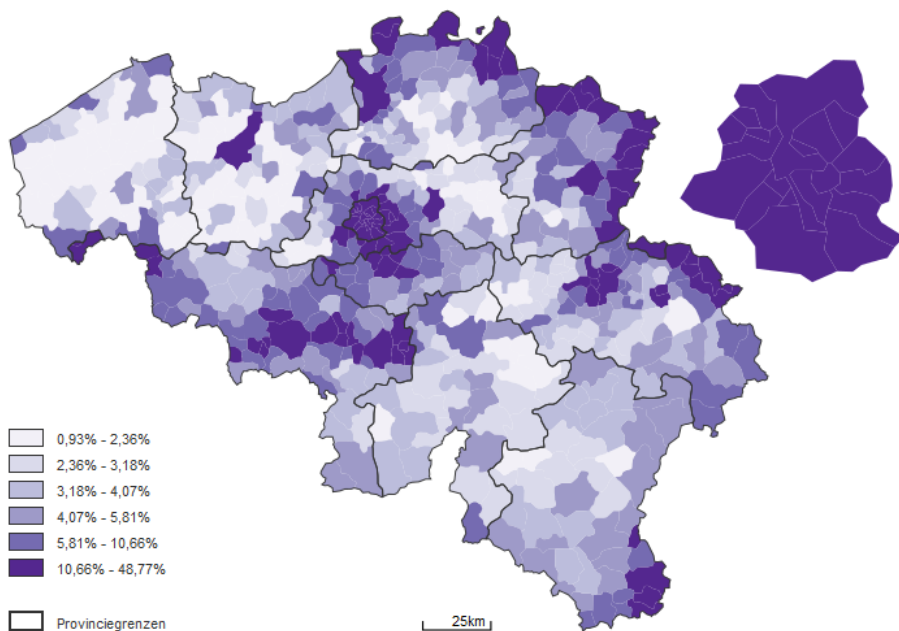
Land van de vroegere nationaliteit	2005			2013		
	Aantal	%	Rang	Aantal	%	Rang
Marokko	7.977	25,3%	1	7.879	20,4%	1
Italië	2.086	6,6%	3	3.203	8,3%	2
Turkije	3.602	11,4%	2	2.517	6,5%	3
Congo (Democratische Rep.)	1.917	6,1%	4	1.936	5,0%	4
Rusland	297	0,9%	18	1.439	3,7%	5
Frankrijk	772	2,4%	5	961	2,5%	6
Kameroen	-	-	-	924	2,4%	7
Algerije	739	2,3%	7	903	2,3%	8
Nederland	672	2,1%	9	863	2,2%	9
Pakistan	306	1,0%	16	777	2,0%	10
Overige	13.144	41,7%	-	17.210	44,6%	-
Alle landen samen	31.512	100%	-	38.612	100%	-

In 2013 lieten er 34.801 mensen zich tot Belg naturaliseren. De naturalisatiegraad bedraagt daardoor 2,9% van de buitenlandse bevolking. De voornaamste herkomstlanden van mensen die in 2013 Belg werden zijn Marokko, Turkije, Italië, de Democratische Republiek Congo en Rusland.

Meer dan een op de vijf mensen die in dat jaar Belg werden, komt uit Marokko, en een op vijf uit de overige vier landen.

Vijf jaar terug stonden Marokko, Turkije en Italië ook al bovenaan de lijst van herkomstlanden van de nieuwe Belgen. Rusland, Roemenië, Guinee en Kameroen maakten toen nog geen deel uit van de top tien. Rusland en Guinee zijn de sterkste stijgers: Rusland klom van minder dan 1% in 2005 tot 4,4% in 2013. Guinee ten slotte duikt de top tien binnen, terwijl het in 2005 nauwelijks van belang was als herkomstland van nieuwe Belgen.

Vreemdeling per gemeente op 1 januari 2014

● ● Grondgebied
en leefmilieu

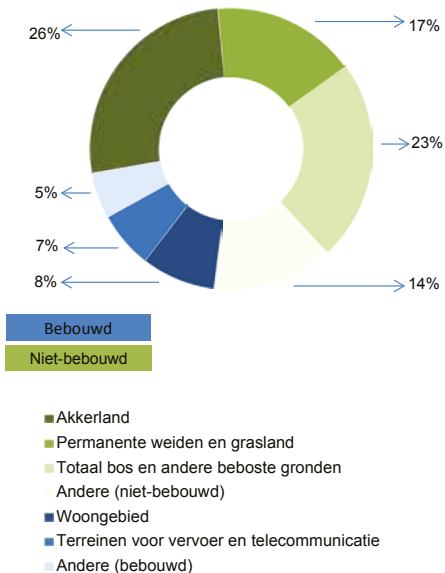
A | Oppervlakte en bodemgebruik

Het grondgebied van België bestaat uit 30.528 km² land en 3.462 km² Noordzee. Wallonië neemt iets meer van die globale oppervlakte voor haar rekening dan Vlaanderen, namelijk 55,2% tegenover 44,3%.

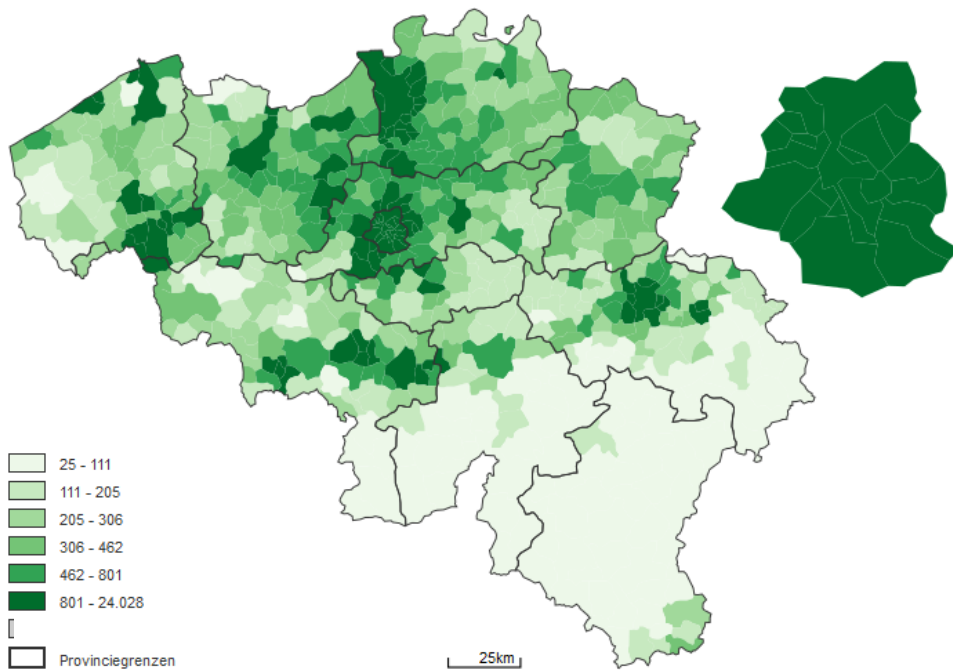
De bevolkingsdichtheid in Vlaanderen ligt echter dubbel zo hoog als in Wallonië. Vooral de Ardennen zijn betrekkelijk dun bevolkt.

De landoppervlakte bestaat voor het merendeel uit landbouwgrond, gevolgd door bosgebied en bebouwde grond. Die laatste breidt zich jaar na jaar verder uit, vooral ten koste van landbouwgrond. Bossen en andere natuurgebieden blijven daarbij vrijwel stabiel.

Bodemgebruik in België (2012)

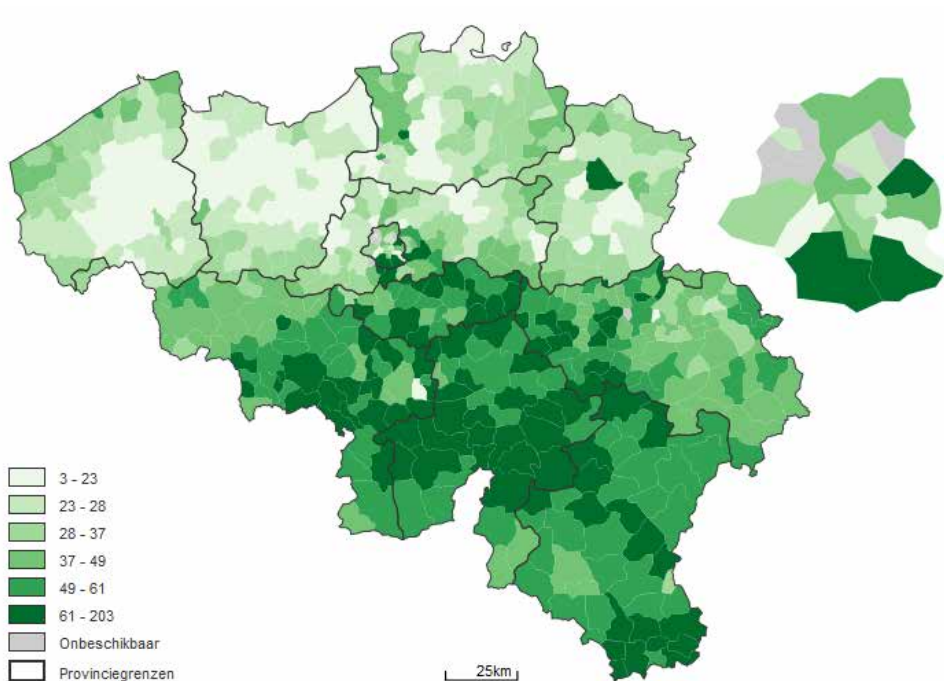
Bevolkingsdichtheid per gemeente op 1 januari 2014

B | Landbouw

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven in België daalt ieder jaar. De totale oppervlakte van alle bedrijven samen neemt echter minder snel af. De land- en tuinbouwbedrijven worden met andere woorden gemiddeld alsmaar groter. In dertig jaar tijd is de gemiddelde oppervlakte van de bedrijven meer dan verdubbeld, zowel in Vlaanderen (van 8,4 ha in 1980 tot 25,0 ha in 2013) als in Wallonië (van 20,8 ha tot 55,6 ha).

gemiddelde oppervlakte van landbouwbedrijven in 2013 (in ha)

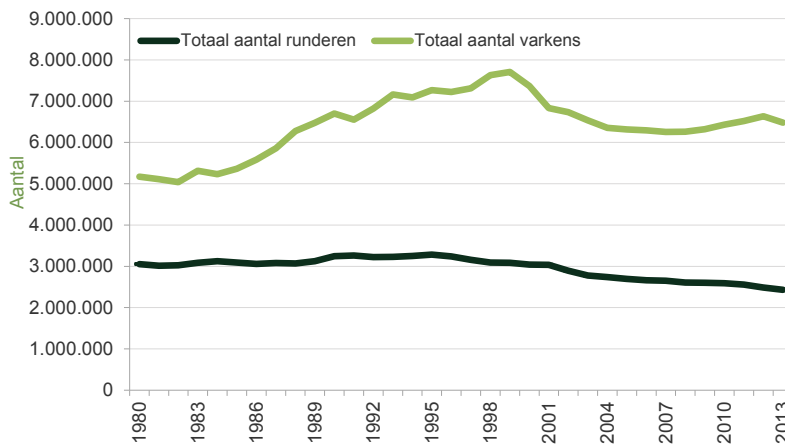
Landbouw en tuinbouw			
Productiemiddelen	2012	2013	2013/2012
Aantal bedrijven	38.559	37.761	-2,1%
Arbeidskrachten	75.589	74.510	-1,4%
waarvan voltijds	15.529	15.443	-0,6%
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	1.333.913	1.338.566	+0,3%
Arbeidskrachten/bedrijf	1,96	1,97	-
Dieren (x 1000)			
Runderen	2.484	2.433	-2,1%
waarvan melk- en zoogkoeien	954	934	-2,1%
Varkens	6.634	6.481	-2,3%
Pluimvee	35.618	35.108	-1,4%
waarvan kippen	11.984	11.115	-7,3%
waarvan vleeskippen	22.705	23.285	+2,6%

Landbouw en tuinbouw (vervolg)

Teelten (in ha)	2012	2013	2013/2012
Granen voor de korrel	341.822	337.910	-1,1%
Wintertarwe	205.260	186.062	-9,4%
Wintergerst	42.639	42.972	+0,8%
Korrelmaïs	67.217	73.955	+10,0%
Nijverheidsgewassen	91.995	93.667	+1,8%
Suikerbieten	61.165	60.191	-1,6%
Aardappelen	66.975	75.315	+12,5%
Droog geogoste peulvruchten	1.696	1.672	-1,4%
Voedergewassen	251.710	258.554	+2,7%
Voedermaïs	170.471	177.457	+4,1%
Tijdelijke weiden	71.268	70.702	-0,8%
Groenten in openlucht	39.118	39.654	+1,4%
Teelt vaste planten	22.008	22.271	+1,2%
Permanente weiden	507.237	498.195	-1,8%
Teelten in serres	1.896	1.980	+4,5%
Braakland	8.481	8.462	-0,2%

In 30 jaar is het aantal runderen per rundveebedrijf gestegen van 41 naar 108 dieren. Toch is de schaalvergroting het meest spectaculair in niet-grondgebonden teelten. In 1982 waren er gemiddeld 141 varkens per varkensbedrijf. Dat gemiddelde ligt nu op 1.231 varkens, of bijna 9 keer meer dan in 1982. Voor pluimvee ging de gemiddelde grootte van de teelten van 758 dieren in 1982 naar 11.236 dieren in 2012, ofwel ongeveer 10% meer per jaar.

Evolutie van het aantal runderen en varkens in België

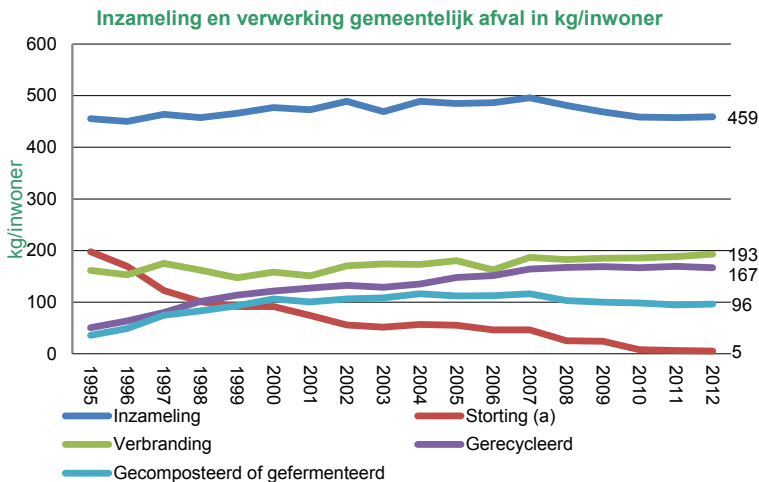

C | Afval

Na een daling van de opgehaalde hoeveelheid gemeentelijk afval eind jaren 2000 is er terug een beperkte stijging van de totale hoeveelheid in 2011 en 2012. De verdeling tussen de verschillende verwerkingstypes blijft de laatste jaren gelijk.

De hoeveelheid gemeentelijk afval dat naar de verbrandingsoven gaat blijft lichtjes stijgen, terwijl de hoeveelheid gestort afval blijft afnemen. De hoeveelheid gerecycleerd afval lijkt zich te stabiliseren.

Gemeentelijk afval omvat al het afval dat door de gemeentelijke ophaaldiensten, containerparken, straatvegers enzovoort verzameld wordt, met uitzondering van bouw- en sloopafval.

Gemeentelijk afval : inzameling, verwerking en recyclage (1995-2012)						
in 1.000 ton	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Inzameling	4.613	4.884	5.064	4.973	5.035	5.069
Storting (a)	2.004	936	579	84	69	59
Verbranding	1.637	1.622	1.885	2.016	2.074	2.133
Verbranding met energiewinning	701	1.476	1.769	1.968	1.973	2.030
Verbranding zonder energiewinning	935	147	116	48	101	102
Gerecycleerd	513	1.245	1.543	1.807	1.861	1.840
Gecomposteerd of gefermenteerd	363	1.091	1.170	1.069	1.042	1.063
per capita (kg/inwoner) (b)	1995	2000	2005	2010	2011	2012
Inzameling	455	477	485	459	458	459
Storting (a)	198	91	55	8	6	5
Verbranding	162	158	180	186	188	193
Verbranding met energiewinning	69	144	169	182	179	184
Verbranding zonder energiewinning	92	14	11	4	9	9
Gerecycleerd	51	122	148	167	169	167
Gecomposteerd of gefermenteerd	36	107	112	99	95	96

(a) Verbrandingslakken inbegrepen

(b) Bevolking op 1 januari

Exclusief gemeentelijk bouw- en afbraakafval.

A close-up photograph of three smooth, grey, rounded stones stacked on top of each other. The stones are set against a vibrant, textured orange background. The lighting is soft, highlighting the natural texture and slight imperfections of the stones.

● ● ● **Economie**

A | Bruto binnenlands product

Het bruto binnenlands product (bbp) van ons land - de totale productie van goederen en diensten in België - was in 2013 gelijk aan 395,3 miljard euro. Hoewel het land qua bevolking slechts goed is voor ongeveer 2,2% van de totale Europese bevolking, bedraagt het bbp tegen marktprijzen 2,9% van dat van de Europese Unie en 4% van dat van de eurozone.

Lopende prijzen zijn de prijzen van een specifiek jaar. Vaste prijzen zijn prijzen ten opzichte van een basisjaar. Om vaste prijzen te berekenen worden de lopende prijzen gecorrigeerd voor inflatie.

Bruto binnenlands product tegen lopende prijzen (miljoen €)

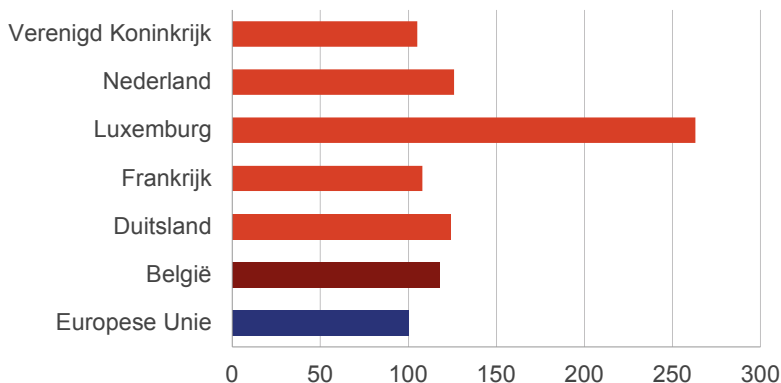
	2009	2010	2011	2012	2013
Europese Unie	12.245.901	12.789.851	13.173.431	13.437.315	13.529.836
België	349.703	365.747	379.991	388.254	395.262
Duitsland	2.456.660	2.576.220	2.699.100	2.749.900	2.809.480
Frankrijk	1.939.017	1.998.481	2.059.284	2.091.059	2.113.687
Luxemburg	36.094	39.371	42.410	43.812	45.288
Nederland	617.650	631.512	642.929	640.644	642.851
Verenigd Koninkrijk	1.663.573	1.816.615	1.863.941	2.041.491	2.017.406
Verenigde Staten	10.337.468	11.287.923	11.147.917	12.580.324	12.625.631
Japan	3.614.690	4.149.900	4.247.574	4.622.738	3.686.840

Bron: EUROSTAT (versie van 01-11-2014)

Net zoals in Nederland daalde het bbp per inwoner in België na correctie voor koopkrachtpariteit in 2013 ten opzichte van 2012. Duitsland kende in 2012 wel een lichte stijging en in Frankrijk bleef het bbp stabiel. België bevindt zich tot slot 18 punten boven het gemiddelde van de Europese Unie.

Om het bbp van verschillende landen correct te kunnen vergelijken, moet het worden gecorrigeerd voor het aantal inwoners en voor het prijsniveau. Door het bbp per inwoner in koopkrachtpariteit te gebruiken, kunnen we de niveaus van het bruto binnenlands product van de verschillende landen onderling vergelijken.

**Bbp per inwoner, gemeten in koopkrachtpariteit (KKP)
in 2013
(EU-27=100)**

Bron: EUROSTAT (versie van 01-06-2014)

In 2013 kende de Belgische economie een voorzichtig herstel. De economie groeide na correctie voor prijsschommelingen namelijk met 0,3 %. Daardoor deed ons land het beter dan het gemiddelde van de Europese Unie. Daar bedroeg het gemiddelde groeipercentage 0,0%.

Door de jaarlijkse berekening van het groeipercentage van het bbp in volume kan de economische ontwikkeling zowel doorheen de tijd als tussen verschillende landen worden vergeleken. Om het groeipercentage van het bbp in volume te berekenen, wordt het bbp in vaste prijzen vergeleken met de prijzen van het jaar voordien.

De ontwikkeling van het volume die zo wordt berekend, wordt aan een referentiejaar toegekend. Dat wordt een kettingindex genoemd. Daardoor dragen prijsschommelingen niet bij tot een stijging van het groeipercentage.

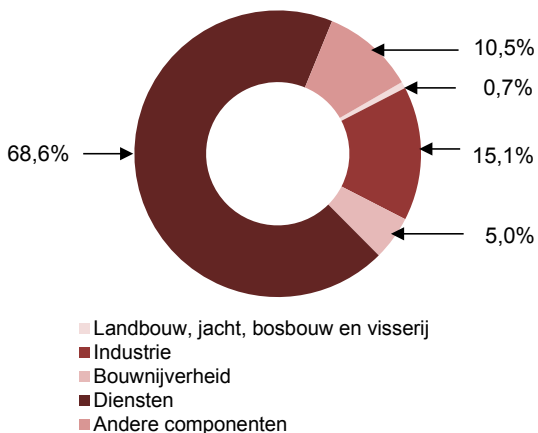
Groeipercentage van het bbp in volume - wijziging als % ten opzichte van het jaar voordien

	2010	2011	2012	2013
Europese Unie	2,1	1,7	-0,4	0,0
Eurozone	2,0	1,6	-0,7	-0,5
België	2,5	1,6	0,1	0,3
Duitsland	4,1	3,6	0,4	0,1
Frankrijk	2,0	2,1	0,3	0,3
Luxemburg	5,1	2,6	-0,2	2,0
Nederland	1,1	1,7	-1,6	-0,7
Verenigd Koninkrijk	1,9	1,6	0,7	1,7
Verenigde Staten	2,5	1,6	2,3	2,2
Japan	4,7	-0,5	1,5	1,5

Bron: Europese Commissie, november 2014

Een uitsplitsing van het Belgische bbp toont dat de groei in economische activiteit voornamelijk te wijten is aan een stijging van de dienstensector. De industriële activiteit nam in 2013 namelijk met 0,4% af ten opzichte van 2012, waardoor het aandeel van industrie in het bbp daalde van 15,4% in 2012 naar 15,1% in 2013.

Uitsplitsing van het bruto binnenlands product 2013

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen

België blijft nog steeds een diensteneconomie. Het aandeel van de tertiaire sector (diensten) in het bbp steeg van 68,2% in 2012 naar 68,6% in 2013.

Binnen de dienstensector namen de 'handel, vervoer en horeca' in 2013 het grootste aandeel voor hun rekening met 17,8% van de totale productie van de dienstensector, gevolgd door 'overheid en onderwijs' met 13,4% en 'zakelijke dienstverlening' met 11,9%.

Bruto binnenlands product

Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak, ramingen tegen lopende prijzen
(miljoen €, bruto gegevens)

	groei					
	2006	2011	2012	2013	2013/ 2006	2013/ 2012
Landbouw, bosbouw en visserij	2.950	2.369	2.709	2.931	-0,6%	8,2%
Nijverheid en energie	58.390	60.039	60.096	59.849	2,5%	-0,4%
Bouwnijverheid	15.399	19.563	19.902	19.762	28,3%	-0,7%
Diensten	215.765	258.414	264.622	271.307	25,7%	2,5%
Handel, vervoer en horeca	61.372	68.608	69.314	70.348	14,6%	1,5%
Informatie en communicatie	11.749	13.451	13.879	14.082	19,9%	1,5%
Financiële dienstverlening	16.074	20.576	21.318	21.253	32,2%	-0,3%
Immobiëlen	26.478	29.781	30.376	30.811	16,4%	1,4%
Dienstverlening aan bedrijven	34.824	45.000	44.989	46.846	34,5%	4,1%
Overheid en onderwijs	40.060	49.169	51.192	53.041	32,4%	3,6%
Gezondheids- en welzijnzorg	19.038	24.710	26.179	27.332	43,6%	4,4%
Andere diensten	6.170	7.119	7.375	7.594	23,1%	3,0%
Andere componenten	34.863	39.607	40.927	41.414	18,8%	1,2%
Bruto binnenlands product tegen marktprijzen	327.368	379.991	388.254	395.262	20,7%	1,8%

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen

B I Consumptieprijzen

Door het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP) kan de inflatie van de consumptieprijzen op Europees niveau worden vergeleken. De evolutie van die index toont dat de prijzen in België tussen 2005 en 2013 minder snel stegen dan het gemiddelde in de Europese Unie. De stijging in buurlanden Nederland, Frankrijk en Duitsland was echter nog een stuk minder uitgesproken. Luxemburg kende daarentegen een sterkere stijging dan België.

In 2013 was de inflatie in België lager dan het Europese gemiddelde. Duitsland, Nederland en Luxemburg hadden dat jaar een hogere inflatie dan België. Frankrijk kende echter een lagere inflatie.

GICP jaarlijks gemiddelde indexcijfer (2005 = 100)

	2005	2009	2010	2011	2012	2013	Inflatie 2013
Europese Unie	100	109,5	111,8	115,2	118,3	120,1	1,5%
België	100	108,9	111,4	115,1	118,2	119,6	1,2%
Duitsland	100	107,2	108,4	111,1	113,5	115,3	1,6%
Frankrijk	100	106,9	108,8	111,3	113,8	114,9	1,0%
Luxemburg	100	110,0	113,1	117,3	120,7	122,8	1,7%
Nederland	100	106,6	107,6	110,2	113,3	116,2	2,6%
Verenigd Koninkrijk	100	110,8	114,5	119,6	123,0	126,1	2,5%

België was in 2013 relatief duur. Dat toont het peil van vergelijkende consumptieprijzen. Het indexcijfer van België bevindt zich 12,6 punten boven dat van het gemiddelde van de EU. In vergelijking met onze buurlanden, uitgezonderd Luxemburg, is België ook duurder voor consumptieve bestedingen.

De verhouding is uitgedrukt ten opzichte van het gemiddelde van de Europese Unie (EU-27=100). Wanneer het indexcijfer van het peil van vergelijkende prijzen van een land boven de 100 ligt, is het relatief duur ten opzichte van het gemiddelde van de EU. Ligt het onder de 100, is het relatief goedkoop.

Peil van vergelijkende prijzen van de consumptieve bestedingen van de huishoudens inclusief indirecte belastingen (EU-27=100)

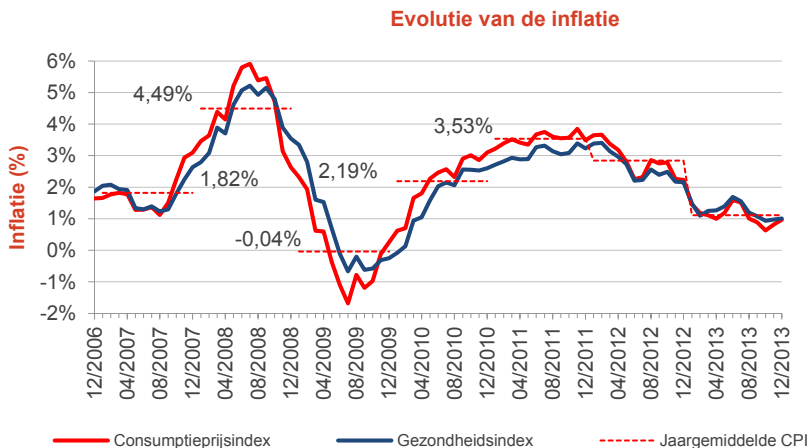
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Europese Unie	100	100	100	100	100	100
België	111,7	114,0	110,8	111,4	110,7	112,6
Duitsland	103,8	107,5	104,3	103,4	103,2	104,2
Frankrijk	112,8	114,4	112,2	112,1	111,8	112,4
Luxemburg	115,9	120,5	120,8	120,3	120,1	122,6
Nederland	107,7	111,8	111,2	110,4	109,7	109,8
Verenigd Koninkrijk	104,5	97,8	105,5	106,7	113,1	108,8
Verenigde Staten	87,0	95,6	98,8	95,4	101,4	100,1
Japan	98,0	118,1	125,7	128,6	133,7	106,0

Het nationale indexcijfer van de consumptieprijzen steeg in 2013 tot 122,4. De inflatie op jaarbasis daalde echter van 2,8% in 2012 naar 1,1% in 2013.

Indexcijfer van de consumptieprijzen (basis 2004=100) en inflatie: België

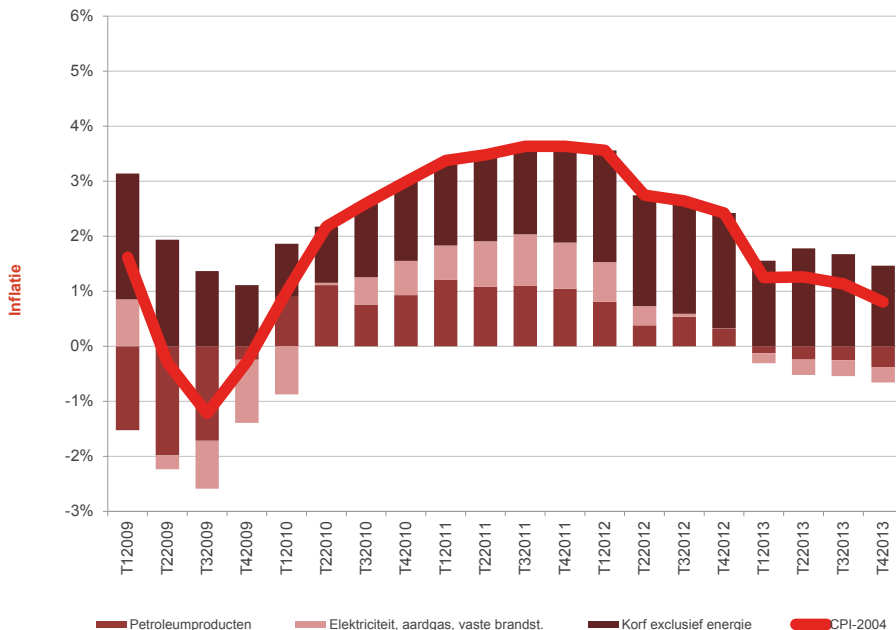
	Algemeene (CPI)	Inflatie	Voedingsmiddelen	Niet-voedingsmiddelen	Diensten	Huur	Algemeen zonder petroleum-producten	Algemeen zonder energie-producten	Gezondheidsindex
2000	92,6	2,5	90,6	94,5	91,3	92,0	92,3	92,1	92,8
2001	94,9	2,5	94,4	96,1	93,5	93,7	95,0	94,6	95,2
2002	96,4	1,6	96,5	96,7	96,0	96,0	96,9	96,7	97,0
2003	97,9	1,6	98,5	97,8	97,7	98,2	98,5	98,4	98,4
2004	100,0	2,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2005	102,8	2,8	101,9	103,6	102,3	102,0	101,8	101,7	102,1
2006	104,6	1,8	104,2	105,2	103,9	105,6	103,9	105,6	104,0
2007	106,5	1,8	108,0	106,3	105,8	107,4	105,9	107,3	105,8
2008	111,3	4,5	114,2	112,6	107,9	109,5	109,4	107,9	110,3
2009	111,3	0,0	115,5	109,5	111,0	111,7	110,9	109,9	110,9
2010	113,7	2,2	117,2	113,0	112,6	112,9	112,4	111,4	112,8
2011	117,7	3,5	120,1	119,0	115,1	114,1	115,3	113,4	116,1
2012	121,1	2,8	123,7	122,2	118,8	115,9	118,2	116,1	119,3
2013	122,4	1,1	128,1	121,2	121,5	117,3	119,9	118,3	120,8

In 2013 bevond de gezondheidsindex zich onder de consumptieprijsindex. De daling van voornamelijk motorbrandstoffen wordt namelijk niet opgenomen in de berekening van dat indexcijfer. Er wordt dus ook geen rekening gehouden met een stijging van de prijzen van motorbrandstoffen. Toch was de inflatie op basis van de gezondheidsindex en die op basis van de consumptieprijsindex vrij gelijkaardig op het einde van het jaar.

Werd de inflatie in 2011 voor de helft bepaald door de energieproducten, dan viel de bijdrage van die producten tot de inflatie in 2012 sterk terug. In 2013 was de bijdrage zelfs negatief.

Bijdrage van energie en andere producten tot de inflatie

Wat meet de consumptieprijsindex?

De consumptieprijsindex geeft de prijzevolutie weer van consumptiegoederen en diensten die door een gemiddeld Belgisch huishouden worden gekocht. De index meet dus niet de gemiddelde prijs van die producten maar hun prijzevolutie.

Een eenvoudig voorbeeld maakt dit verschil snel duidelijk. Stel bijvoorbeeld dat consumenten van kleine goedkope stadswagens overstappen naar duurdere terreinwagens dan resulteert dit in een stijging van de gemiddelde prijs per verkochte wagen, maar terzelfdertijd kan dit leiden tot een daling van de gemeten prijs wanneer bijvoorbeeld beide types van wagens goedkoper werden.

De indexkorf

Om de prijzevolutie te meten, moeten er representatieve goederen en diensten worden gevolgd. Dat is de zogenaamde indexkorf. Bepaalde consumptieve uitgaven in het budget van een huishouden wegen zwaarder door dan andere. De consumptieprijsindex moet er dus rekening mee houden.

Daarom wordt aan elke categorie van gezinsuitgaven - zoals voeding of de aankoop van wagens - een bepaald gewicht toegekend op basis van de gemiddelde jaarlijkse besteding van een huishouden. Daarna worden die hoofdcategorieën verder opgesplitst in meer gedetailleerde categorieën, telkens met een eigen gewicht, bijvoorbeeld 'brood en granen' voor de categorie 'voeding'. Tot slot worden er per categorie een aantal representatieve producten of diensten geselecteerd waarvan de prijzevolutie wordt gemeten. Die representatieve producten of diensten worden 'getuigen' genoemd.

Wanneer werd deze korf vastgelegd?

De indexkorf van 2013 werd vastgelegd in 2004 – het basisjaar – en trad in werking vanaf januari 2006. Om de prijsevolutie te meten, worden de huidige prijzen van de producten vergeleken met die uit 2004. Om de twee jaar kunnen er getuigen worden toegevoegd of verdwijnen om de indexkorf representatief te houden. Het gewicht van de categorieën blijft wel stabiel sinds 2004. Een grotere herziening van de indexkorf inclusief de gewichten vindt momenteel plaats om de acht jaar. Vanaf januari 2014 is de nieuwe korf met basisjaar 2012 in werking getreden.

Waar worden de prijzen opgenomen?

De prijzen worden opgenomen in 65 lokaliteiten verspreid over België. Die lokaliteiten zijn geselecteerd om een zo representatief mogelijk beeld van de Belgische bevolking te schetsen. Elk van de 65 lokaliteiten krijgt dan ook een gewicht op basis van het aantal personen dat ze vertegenwoordigt. Per lokaliteit nemen enquêteurs de prijzen op, waarna de centrale dienst ze verwerkt tot een indexcijfer voor België.

Het belang van de consumptieprijsindex

Uit de consumptieprijsindex, die rekening houdt met het prijsverloop van alle goederen en diensten, wordt er nog een ander indexcijfer afgeleid, namelijk de gezondheidsindex. De waarde van dat indexcijfer wordt verkregen door een aantal producten uit de korf van het indexcijfer van de consumptieprijzen te halen, met name alcoholische dranken (in de winkel gekocht of in een café geconsumeerd), tabakswaaren en motorbrandstoffen met uitzondering van lpg. Dat gezondheidsindexcijfer wordt onder meer gebruikt voor de indexering van huurprijzen en vormt verder de basis voor de afgevlakte index (= de gemiddelde waarde van de gezondheidsindex in de vier voorbije maanden), waarop de indexering van pensioenen, sociale uitkeringen en sommige lonen en wedden gebaseerd wordt.

C I Afzetprijnsindex

Het indexcijfer voor de afzetprijzen in de industrie met basis 2010=100 steeg in 2013 tot 111,1. Op jaarbasis betekent dat een inflatie van -0,5% ten opzichte van 3,8% in 2012 en 8,9% in 2011.

De hogere inflatie in 2011 was toe te schrijven aan prijsstijgingen van energie en intermediaire goederen in de eerste helft van 2011, die in 2012 minder uitgesproken waren. In 2013 is er terug sprake van een daling, voor energie zelfs met -3,9%. Voor consumptiegoederen blijft de inflatie rond 2,4% schommelen.

I De afzetprijnsindex geeft de prijsontwikkeling van de afgezette productie weer.

Afzetprijnsindex voor de totale industrie zonder bouwnijverheid (2010 = 100)

Totale markt

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	
2010	96,4	96,9	98,1	99,2	100,0	100,3	
2011	105,6	107,5	109,0	110,5	109,8	109,6	
2012	110,5	112,2	113,2	113,6	113,2	112,2	
2013	114,0	114,3	114,3	112,8	112,3	112,2	
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Jaargemiddelde
2010	100,3	100,8	101,3	101,4	101,9	103,4	100
2011	109,6	108,8	109,4	109,1	109,0	109,2	108,9
2012	112,2	113,2	113,8	113,8	113,7	113,9	113,0
2013	112,6	111,9	111,7	111,0	110,8	111,1	112,4

Afzetprijsindex voor de totale industrie zonder bouwnijverheid (2010 = 100)**Binnenlandse markt**

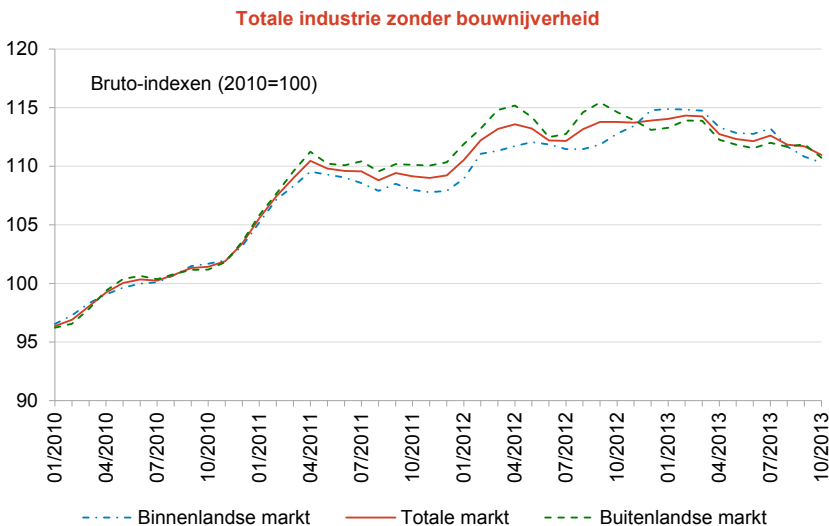
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	
2010	96,6	97,3	98,3	99,1	99,6	100,0	
2011	105,2	107,2	108,3	109,5	109,3	109,0	
2012	109,0	111,1	111,3	111,7	112,1	111,9	
2013	114,9	114,9	114,8	113,3	112,8	112,8	
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Jaargemiddelde
2010	100,1	100,7	101,5	101,7	102,0	103,2	100
2011	108,6	107,9	108,5	108,0	107,8	107,9	108,1
2012	111,5	111,5	111,9	112,8	113,5	114,8	111,9
2013	113,2	111,7	110,8	110,3	110,3	110,7	109,3

Afzetprijsindex voor de totale industrie zonder bouwnijverheid (2010 = 100)**Buitenlandse markt**

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	
2010	96,2	96,6	97,9	99,4	100,4	100,6	
2011	105,8	107,7	109,6	111,2	110,2	110,1	
2012	111,9	113,2	114,8	115,2	114,2	112,5	
2013	113,3	113,9	113,9	112,3	111,9	111,6	
	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Jaargemiddelde
2010	100,4	100,8	101,2	101,2	101,8	103,6	100
2011	110,4	109,6	110,2	110,1	110,1	110,3	109,6
2012	112,8	114,6	115,4	114,6	113,9	113,1	113,9
2013	112,0	111,7	111,9	110,7	110,2	110,1	108,6

Een uitsplitsing van de algemene afzetprijsindex naargelang de bestemming toont een gelijkaardige evolutie: een inflatie van -2,3% tegenover 3,5% in 2012 op de binnenlandse markt, en een inflatie van -4,7% tegenover 3,9% in 2012 op de buitenlandse markt. Na een periode van stijgende prijsindexen lijkt de trend nu omgeslagen te zijn.

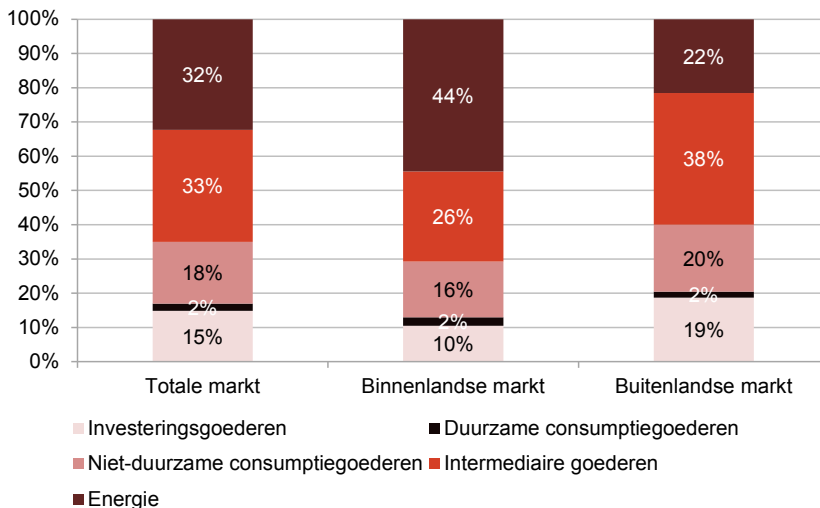
De daling van de afzetprijsindexen midden 2012 werd veroorzaakt door een daling van de energieprijzen op de internationale markt. Die oorzaak verklaart ook de tegengestelde beweging van de indexen voor de binnenlandse en buitenlandse markt, in combinatie met een prijsstijging voor producten die een laag gewicht hebben op de buitenlandse markt, zoals elektriciteit en gas in de tweede helft van 2013.

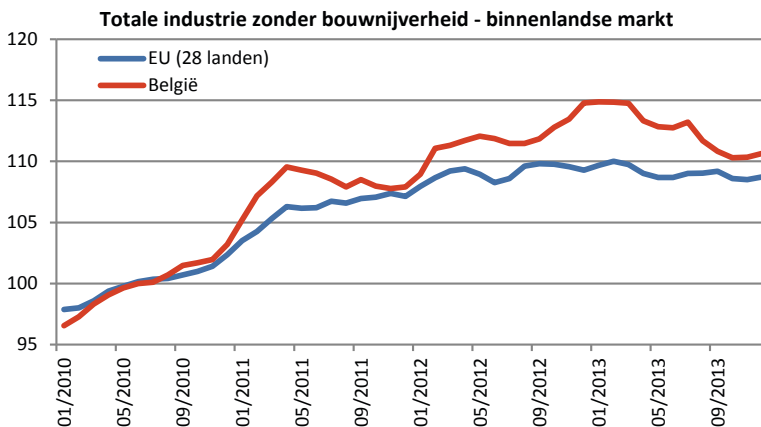
Het gewicht van een economische activiteit in de afzetprijsindex wordt bepaald door de waarde van de productie en de omzet ervan. Een opsplitsing van de totale industrie (zonder bouwnijverheid) toont dat energie en intermediaire goederen de grootste percentages voor hun rekening nemen.

Op de buitenlandse markt is het belang van energie minder uitgesproken - onder andere door het lage gewicht van elektriciteitsproducten - en wint vooral de productie van intermediaire goederen aan terrein ten opzichte van de binnenlandse markt.

Belang van de economische activiteiten in de afzetprijsindex (2013)

Wanneer we de afzetprijsindex op de binnenlandse markt vergelijken met die van de Europese Unie, zien we eenzelfde evolutie. Op Europees niveau stabiliseert de inflatie voor de totale industrie zonder bouwnijverheid eveneens. Voor consumptiegoederen wordt er een inflatie van 1,8% genoteerd ten opzichte van 2012 en voor energie -1,4%. Het verschil tussen de indexen in 2012 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een kleinere stijging voor energie voor de hele Europese Unie.

Wat is een afzetprijsindex?

De afzetprijsindex voor de industrie (zonder bouwnijverheid), ook wel producentenprijsindex genoemd, is een conjunctuurindicator die de maandelijkse evolutie van de transactiepreizen van de industriële productie van de economische sectoren in België weerspiegelt.

De index kan de eerste aanwijzing van de inflatiedruk in de economie zijn, maar kan ook de evolutie van de prijzen over langere periodes registreren. De index wordt onder andere gebruikt als deflator van andere economische indicatoren en als basis voor prijsherzieningsclausules in contracten.

De afzetprijsindex voor een specifieke economische activiteit meet de gemiddelde prijsontwikkeling van de in België geproduceerde goederen en aanverwante diensten in de verschillende verwerkingsstadia, voor de binnenlandse en buitenlandse markten.

Een prijsindex meet de procentuele verandering in een verzameling van prijzen doorheen de tijd. Een afzet wordt gedefinieerd als de som van de opbrengsten

van in een periode verkochte goederen of verrichte diensten.

Het verschil met een consumptieprijsindex

De consumptieprijsindex volgt de prijzen die betaald worden door gezinnen voor aangekochte goederen en diensten die representatief zijn voor hun verbruiksgewoonten. Bij de afzetprijsindex wordt er gekeken vanuit het standpunt van de verkoper. De afzetprijsindex volgt de prijzen die de Belgische ondernemers ontvangen voor de goederen die ze produceren.

De afzetprijsindex wordt hoofdzakelijk berekend via een prijzenquête bij ondernemingen die industriële goederen produceren en via enkele administratieve bronnen. De prijs per eenheid van representatieve getuigenproducten wordt voor de verschillende sectoren gevolgd.

Om een prijs vast te stellen, wordt de feitelijke transactieprijs gebruikt (niet de catalogusprijs), zonder btw en andere belastingen, inclusief subsidies of kortingen en wordt er rekening gehouden met alle prijsbepalende kenmerken van de producten, zoals het aantal verkochte goederen en kwaliteitsveranderingen.

Een kettingindex

De afzetprijsindex wordt berekend als een maandelijkse kettingindex. In tegenstelling tot een directe index (zoals de consumptieprijsindex), die de huidige prijzen steeds vergelijkt met een basisjaar, worden de prijzen van de afzonderlijke producten vergeleken met die van de vorige maand.

Er wordt een gewogen gemiddelde genomen van de gemiddelde prijsevoluties per onderneming binnen de productgroepen of aggregaten. Dat wordt gebaseerd op de belangrijkheid van een bedrijf binnen de steekproef, bepaald door de waarde van de productie en de omzet.

Die prijsevoluties worden dan toegevoegd aan de index van de vorige maand om zo te kunnen spreken van een index met basisjaar 2010. Dat wil zeggen dat de index het verschil uitdrukt tussen het huidige prijsniveau en het gemiddelde prijsniveau van 2010.

Het gebruik van een kettingindex maakt de behandeling van nieuwe en verdwijnende producten of ondernemingen eenvoudiger, net als kwaliteitsverandering en ontbrekende waarnemingen.

D I Demografie van de ondernemingen

De vijf meest voorkomende sectoren

In dit hoofdstuk gaat het om btw-plichtige ondernemingen. Het bevat dus niet alle categorieën van ondernemingen. De ondernemingen worden ingedeeld volgens de secties van de NACE Rev.2-classificatie.

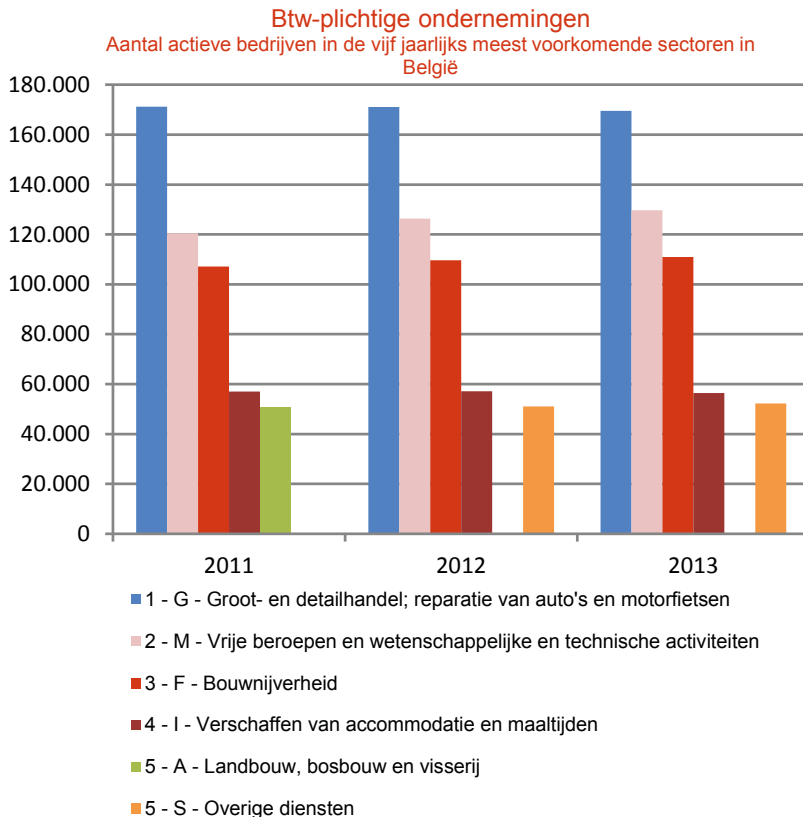
52

De laatste drie jaar wint de verkoop, handel en de herstelling van auto's aan belang. Daarna volgen vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten, en tot slot de bouwsector.

De meeste benamingen van de activiteitensectoren zijn relatief duidelijk, behalve de secties M en S.

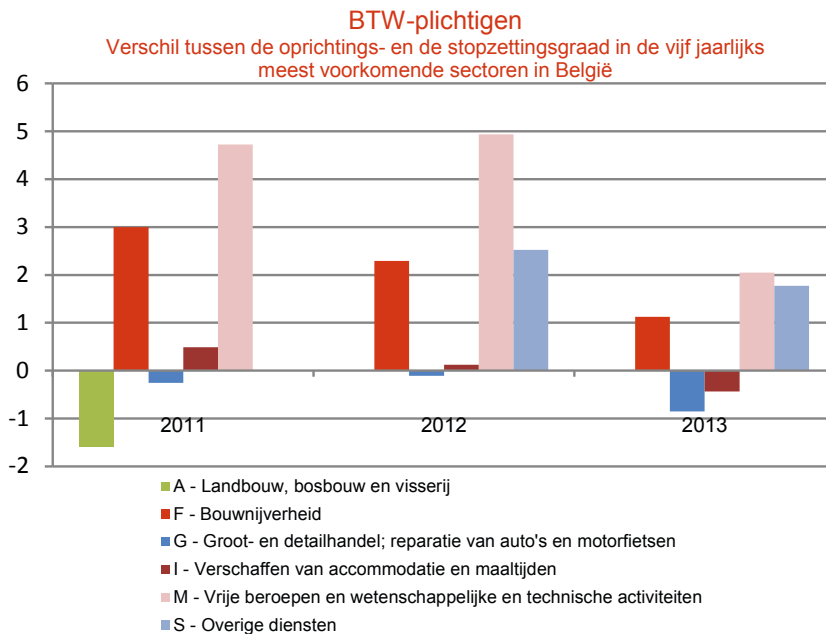
Sectie M omvat het geheel van rechtskundige (notarissen, gerechtsdeurwaarders, juridisch adviseurs) en boekhoudkundige activiteiten (accountants, fiscale experts,...), activiteiten van hoofdkantoren en adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer, architecten en ingenieurs, technische testen en toetsen, speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied, reclamewezen en marktonderzoek, fotografie en vertaal- en tolkactiviteiten.

Sectie S omvat onder meer de activiteiten van verenigingen: werkgevers- of werknemersorganisaties, professionele, filosofische, politieke of religieuze organisaties of associaties.

De grafiek hieronder toont het verschil per jaar tussen de oprichtings- en de stopzettingsgraad van ondernemingen voor de vijf grootste activiteitssectoren.

Het gaat alleen om het verschil, niet om de omvang van de oprichtings- of de stopzettingsgraad.

In 2011 lag de stopzettingsgraad in de landbouwsector aanzienlijk hoger dan de oprichtingsgraad (onderworpen of heronderworpen aan BTW). In 2012 verdween landbouw uit de top 5 en werd de sector ingehaald door de categorie 'overige activiteiten en diensten'.

De sterkst toegenomen sectoren zijn de vrije beroepen, wetenschappelijke en technische activiteiten en de bouw. De bouw kende in 2012 echter een lichte terugval ten opzichte van 2011. Die terugval werd sterker in 2013, aangezien de groei op drie jaar tijd met bijna 2% afnam.

De horeca liet in 2011 en 2012 een positief saldo optekenen. De sector werd tot nu toe kleiner, wat algemeen werd gecompenseerd door een sterkere oprichtingsgraad. In 2013 was die tendens voor het eerst in drie jaar echter omgekeerd. De sector 'Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen' nam eveneens af en was in 2013 de sterkste daler in de top 5 (bijna -1% voor 2013), op de voet gevolgd door de horeca. Na een groei die gedurende twee jaar meer dan 4% bedroeg, zagen vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten die groei in 2013 gehalveerd worden. Dat fenomeen deed zich in mindere mate ook voor in de bouwsector.

2013 was dus niet bepaald een gunstig jaar voor de groei van de vijf sectoren met de meeste ondernemingen. Voor de horeca en de sector 'groot- en detailhandel; verkoop en herstelling van auto's en motorfietsen' was het overigens een significant jaar: in de twee sectoren lag de oprichtingsgraad onder de stopzettingsgraad.

Werkgelegenheid in de tien meest voorkomende sectoren

De volgende tabel toont de verdeling van btw-plichtige ondernemingen per grootteklasse op 31 december 2013 voor de tien belangrijkste sectoren.

- De 'zeer grote ondernemingen' hebben meer dan 500 werknemers.
- Met 'grote ondernemingen' worden de ondernemingen bedoeld met 50 tot 499 werknemers.
- 'KMO's' bevatten ondernemingen met 1 tot 49 werknemers.

Van de tien sectoren met de meeste ondernemingen in 2013:

- telde 79% geen enkele werknemer;
- was ongeveer 20% van de ondernemingen een KMO;
- maken ondernemingen met meer dan 50 werknemers iets minder dan 1% uit.

23,6% van de werknemers werkt in de 'groot- en detailhandel; verkoop en reparatie van auto's en motorfietsen'. 17,5% werkt in vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten, en 15% in de bouwsector. Die laatste sector laat een daling van 1% optekenen ten opzichte van 2012.

In tegenstelling tot de andere sectoren is de industrie vooral vertegenwoordigd in de grootteklassen met de meeste werknemers. Zo vinden we 35,9% van de totale bevolking van de 'zeer grote ondernemingen' en 33,4% van de 'grote ondernemingen' in deze sector terug.

De sector 'groot- en detailhandel; verkoop en reparatie van auto's en motorfietsen' is meer vertegenwoordigd in de minder omvangrijke grootteklassen. Bij meer dan 50 werknemers neemt het belang van de sector af. Toch vertegenwoordigt de sector nog ongeveer 19,6% van de ondernemingen met meer dan 500 werknemers.

Werk in de bouwsector is hoofdzakelijk terug te vinden in de klasse van KMO's: 17% van deze klasse wordt vertegenwoordigd door deze sector. Rekening houdend met het aantal ondernemingen vertegenwoordigt de bouwsector echter 12,6% van de 'grote ondernemingen' in alle sectoren samen. De horeca is dan weer eerder terug te vinden in de kleinere grootteklassen (meestal 1 tot 4 werknemers). De sector omvat 12% van de bevolking van KMO's in onze top tien.

Aantal ondernemingen per grootteklasse volgens sector

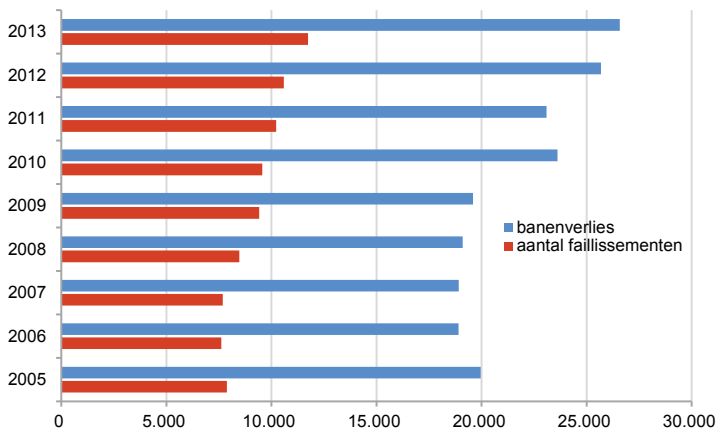
	Geen enkele werknemer	1-49 werknemers	50-499 werknemers	500 werknemers of meer
Algemeen totaal	587.353	152.540	4.125	362
A - Landbouw, bosbouw en visserij	45.911	3.777	43	1
C - Industrie	30.866	14.748	1.378	130
F - Bouwnijverheid	86.811	26.055	522	18
G - Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	125.575	49.603	912	71
I - Verschaffen van accommodatie en maaltijden	37.674	19.016	135	12
J - Informatie en communicatie	36.453	4.577	223	26
M - Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	114.469	15.433	381	20
N - Administratieve en ondersteunende diensten	40.977	8.034	380	71
R - Kunst, amusement en recreatie	24.707	2.871	77	1
S - Overige diensten	43.910	8.426	74	12

E | Faillissementen

In 2013 gingen er in totaal 11.740 ondernemingen in België failliet. Dat is een stijging van 10,9% ten opzichte van 2012. Het aantal banen dat verloren ging als gevolg van een faillissement steeg van 25.688 in 2012 tot 26.582 in 2013, een stijging van 3,5%.

Net als in 2012 gingen er aanzienlijk wat grote en middelgrote bedrijven (met 50 man personeel of meer) failliet: 60 in 2013 tegenover 61 in 2012. Het gemiddelde aantal banen dat per faillissement verloren ging, daalde lichtjes van 2,42 naar 2,26.

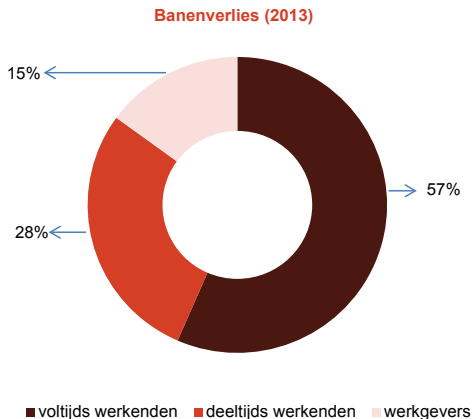
Evolutie van het aantal faillissementen en banenverlies

In totaal verdwenen er 15.028 voltijdse (-3,2%) en 7.572 deeltijdse banen (+17%). 3.982 loontrekkende werkgevers (+7,8%) verloren hun baan.

De sterkste stijging van het aantal faillissementen was merkbaar in de landbouw. Daar steeg het aantal faillissementen van 84 naar 99, een stijging van 17,9%. Ook in de bouwsector steeg het aantal faillissementen, tot 2.065 (+14,6%), net zoals in de dienstensector, tot 3.607 faillissementen (+13%).

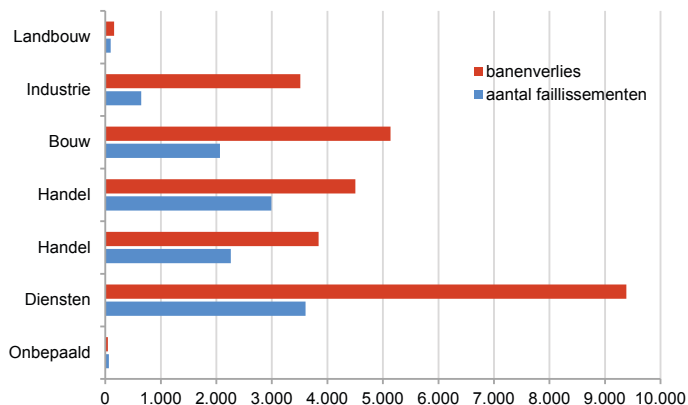
In de horeca bedroeg dat aantal 2.261 (+9,7%). Ook de handelssector kende met 2.993 faillissementen een forse stijging (+9,1%).

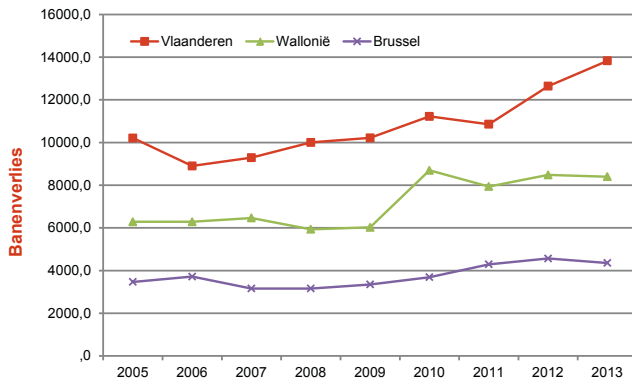
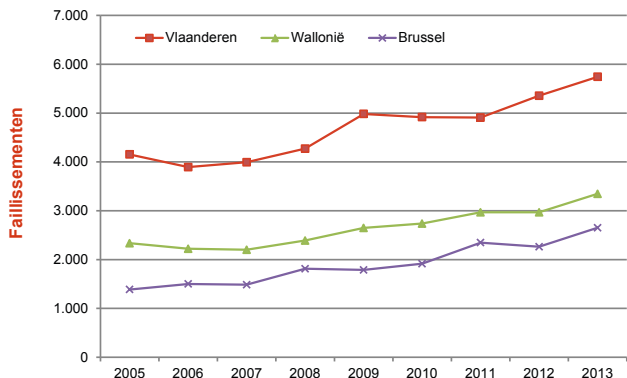
Faillissementen en banenverlies volgens sector in 2013

	Faillissementen	Banenverlies	Gemiddeld banenverlies per faillissement
Landbouw	99	158	1,6
Industrie	649	3.513	5,4
Bouwnijverheid	2.065	5.135	2,5
Handel	2.993	4.505	1,5
Horeca	2.261	3.840	1,7
Diensten	3.607	9.383	2,6
Niet-bepaalde activiteiten	66	48	0,7

Faillissementen en banenverlies (2013)

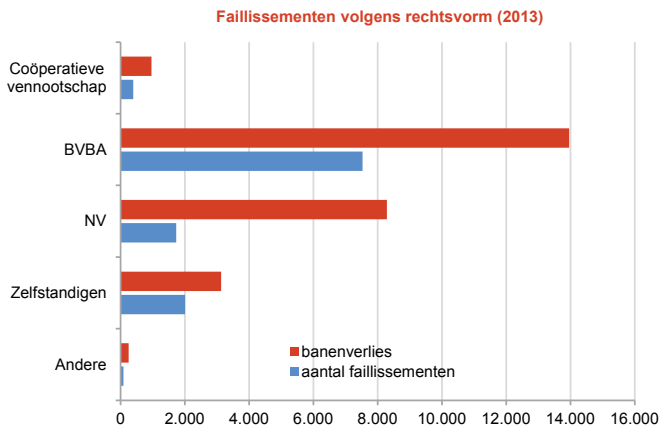
De stijging van het aantal faillissementen was aanzienlijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (2.652; +17,2%) en in Wallonië (3.346; +12,7%). Vlaanderen kende een lichtere toename (5.742; +7,2%).

Een opsplitsing van de faillissementen volgens rechtsvorm toont dat bvba's door hun grote aantal bij de meerderheid van de faillissementen betrokken zijn. Nv's laten echter het hoogste banenverlies per faillissement optekenen.

Faillissementen volgens rechtsvorm (2013)

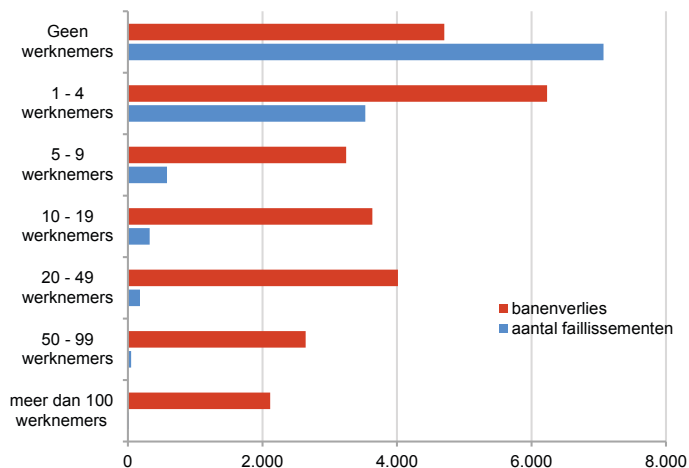
	Faillissementen	Banenverlies	Gemiddeld banenverlies per faillissement
Andere	87	248	2,9
Zelfstandigen	2.003	3.127	1,6
Nv	1.733	8.286	4,8
Bvba	7.525	13.960	1,9
Coöperatieve vennootschap	392	961	2,5

Het voorbije jaar gingen er 13 bedrijven met meer dan 100 werknemers failliet, tegenover 15 in 2012. Daartegenover staat een forse stijging van het aantal faillissementen bij bedrijven zonder werknemers (+14,2%).

Zoals in 2012 ging meer dan de helft van de banen (53,0%) verloren bij faillissementen van bedrijven met minder dan 10 werknemers.

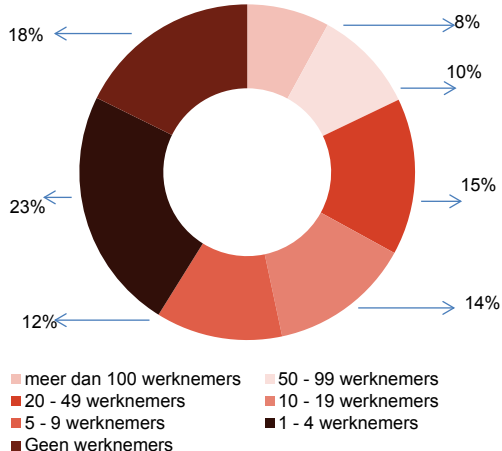
Faillissementen en banenverlies volgens grootteklasse (2013)

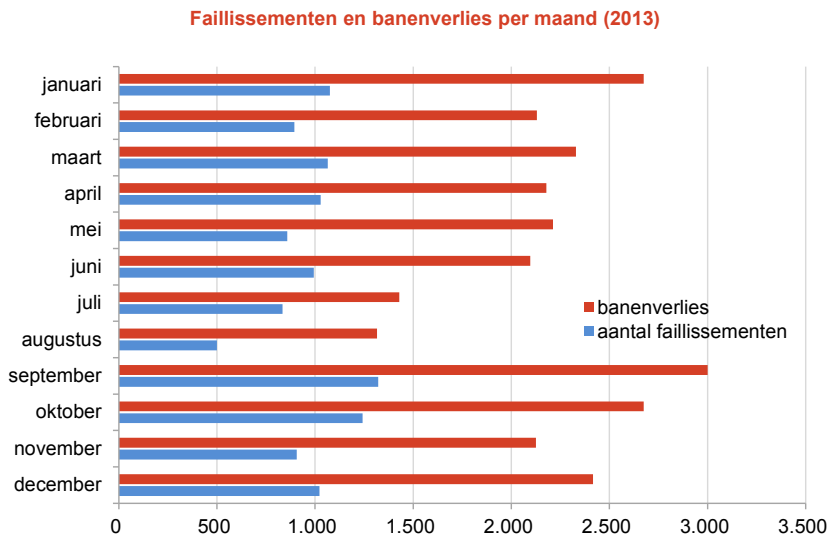
Faillissementen en banenverlies: evolutie 2012-2013

	Faillissementen	Banenverlies
Meer dan 100 werknemers	-13,3%	-24,0%
50-99 werknemers	2,2%	8,4%
20-49 werknemers	11,9%	9,0%
10-19 werknemers	12,5%	14,1%
5-9 werknemers	0,7%	-1,7%
1-4 werknemers	6,6%	3,8%
Geen werknemers	14,2%	9,5%

banenverlies volgens grootteklasse (2013)

In 2013 gingen in de maand september de meeste ondernemingen failliet, namelijk 1.322.

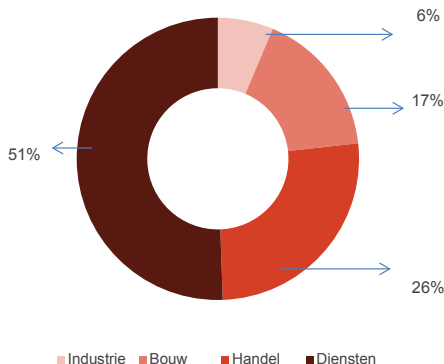
F I Structuur van de ondernemingen

De jaarlijkse structurele ondernemingsstatistieken beschrijven de structuur, het beleid en de prestaties van de ondernemingen volgens hun economische activiteit. Ze brengen de niet-financiële marktgerichte economie in beeld, meer bepaald de industrie, de bouw, de handel en heel wat dienstenactiviteiten. De structurele ondernemingsstatistieken zijn gebaseerd op enquêtegegevens en administratieve gegevens uit een steekproef van ondernemingen. Grote ondernemingen worden jaarlijks exhaustief ondervraagd.

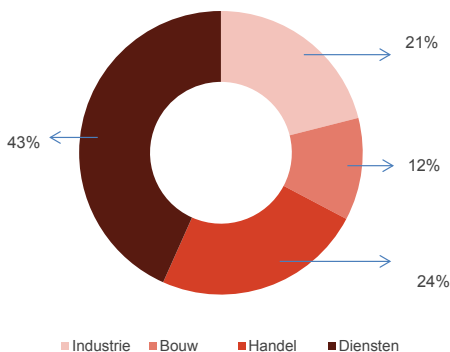
De Belgische niet-financiële marktgerichte economie telde in 2012 566.006 ondernemingen en 2.718.355 werkzame personen.

51% van alle ondernemingen en 43% van de werkzame personen zijn terug te vinden in de dienstensector. De handel is de tweede grootste sector zowel qua aantal ondernemingen (26%) als qua tewerksstelling (24%). De industrie is de kleinste sector op vlak van aantal ondernemingen (6%) maar niet op vlak van het aantal werkzame personen (21%). In de industriële sector werken er per onderneming gemiddeld meer personen dan in andere

Ondernemingen (2012)

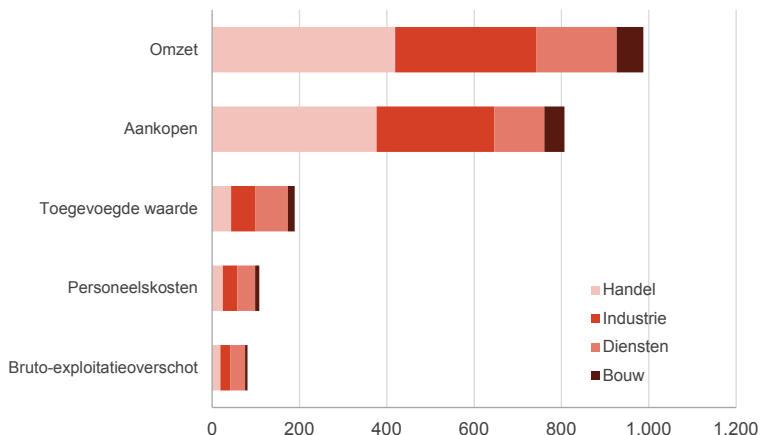
Werkzame personen (2012)

sectoren, namelijk 15,9. Voor de handel is dat 4,4, voor diensten 4,1 en voor bouwondernemingen 3,3.

De totale waarde van de omzet en de aankopen is het grootst voor de handel (respectievelijk 419 en 377 miljard euro), terwijl de dienstensector de grootste toegevoegde waarde, personeelskosten en het grootste bruto-exploitationoverschot vertegenwoordigt (respectievelijk 74 miljard euro, 41 miljard euro en 33 miljard euro). Voor al die indicatoren is het aandeel van de bouwsector het kleinst.

Omzet, aankopen, toegevoegde waarde, personeelskosten en bruto-exploitationoverschot, per sector in 2012 (in miljard €)

Aankopen omvatten de waarde van alle goederen en diensten die zijn gekocht voor wederverkoop of voor verbruik in het productieproces.

De omzet omvat de totale waarde van de marktverkoop van goederen en diensten aan derden.

De toegevoegde waarde komt ongeveer overeen met het verschil tussen de omzet en de aankopen.

De personeelskosten komen overeen met de beloning die de werkgever uitkeert aan werknemers voor het werk dat ze verricht hebben, inclusief daarop betaalde belastingen en sociale premies.

Het bruto-exploitatieoverschot wordt verkregen door van de toegevoegde waarde de personeelskosten af te trekken. Het is dus het overschot dat voortvloeit uit de bedrijfsactiviteiten na betaling van de ingezette arbeid. Het gaat om het saldo dat beschikbaar is om belastingen te betalen, de huidige investeerders te belonen (rente of dividend) en nieuwe investeringen te financieren.

De totale waarden voor de toegevoegde waarde en de personeelskosten worden vaak gelinkt aan werkgelegenheidsindicatoren, die worden uitgedrukt per capita.

Personeelskosten worden gelinkt aan het aantal werknemers, toegevoegde waarde aan het aantal werkzame personen. Het aantal werkzame personen omvat zowel werknemers als niet-betaalde werkzame personen zoals werkzame vennoten, niet-betaalde meewerkende gezinsleden, enzovoort.

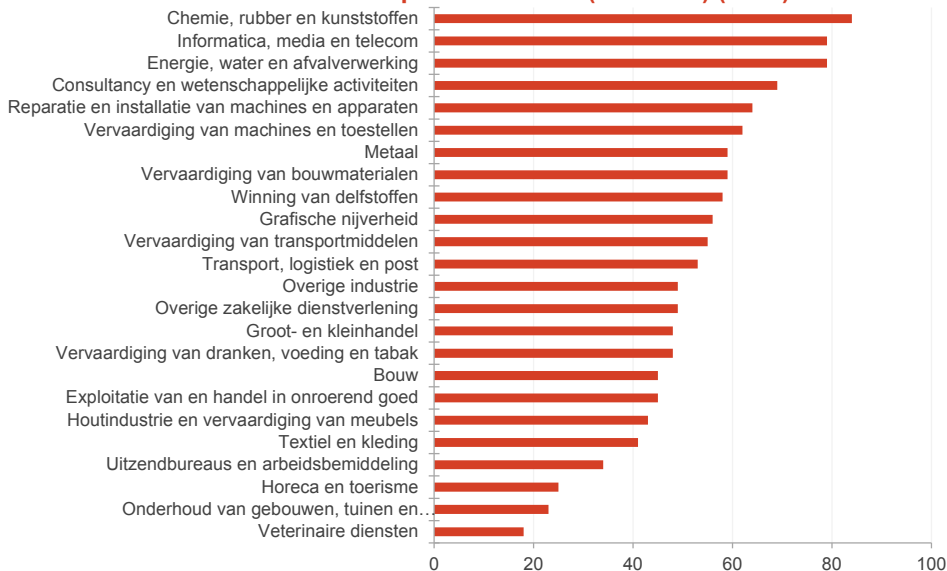
De toegevoegde waarde per werkzame persoon is gemiddeld 70.000 euro per werkzame persoon, gaande van 27.000 euro voor onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging tot 191.000 euro voor energie, water en afvalverwerking. De dienstensector is op dat vlak bijzonder divers: de hoogste toegevoegde waarde per persoon is terug te vinden in de sector 'informatica, media en telecom', de laagste toegevoegde waarde per persoon in de sector 'onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging'. Ook in de industrie is er een grote diversiteit qua toegevoegde waarde per werkzame persoon, met een hoge toegevoegde waarde in de sector 'chemie, rubber en kunststoffen' en een lage toegevoegde waarde in de sector 'textiel en kleding'.

De gemiddelde personeelskosten zijn het laagst voor de sector 'veterinaire diensten' (18.000 euro) en het hoogst voor de sector 'chemie, rubber en kunststoffen' (84.0000 euro), met een gemiddelde van 51.000 euro per werknemer. Wat opvalt, is dat sectoren met een hoge toegevoegde waarde per werkzame persoon meestal ook hoge personeelskosten hebben, en vice versa.

Toegevoegde waarde per werkzame persoon (in 1000 €) (2012)

Personeelskosten per werknemer (in 1000 €) (2012)

● ● ● ● Vastgoed
en bouw

A | Vastgoedprijzen

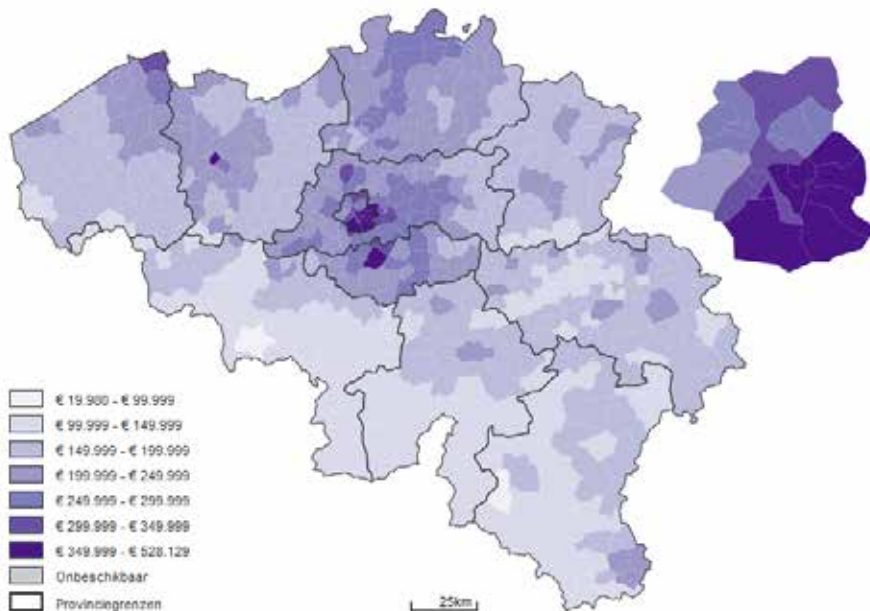
In 2013 kostte een woonhuis gemiddeld 197.616 euro. Voor een villa moest 332.603 euro neergeteld worden. Een doorsnee-appartement was voor 207.886 euro te krijgen.

De prijs van bouwgrond bedroeg gemiddeld 110,9 euro/m². Sinds 1975 is de gemiddelde verkoopprijs van een gewoon woonhuis vertienvoudigd, terwijl het algemene prijsniveau (consumptieprijsindex) over die periode 3,5 keer hoger werd. In de laatste 35 jaar zijn gewone woonhuizen dus 3,5 keer zo snel in waarde gestegen als de prijzen van de producten die in de korf van de consumptieprijsindex zitten.

Transacties en gemiddelde prijzen van de verkoop van vastgoed

	1975	2000	2005	2010	2012	2013
Gewone woonhuizen						
- aantal transacties	51.561	69.082	69.234	65.775	63.539	61.874
- gemiddelde prijs (€)	18.765	79.661	131.950	181.019	193.565	197.616
Villa's, bungalows, landhuizen						
- aantal transacties	2.696	7.977	16.640	17.765	17.310	17.542
- gemiddelde prijs (€)	67.074	266.927	262.643	319.676	329.959	332.603
Appartementen, flats, studio's						
- aantal transacties	16.081	30.047	33.021	44.531	43.370	42.367
- gemiddelde prijs (€)	30.011	88.943	141.290	189.797	202.228	207.886
Bouwgronden						
- aantal transacties	49.002	27.175	26.935	19.848	16.902	15.751
- gemiddelde prijs (€/m ²)	8,8	38,5	71,3	102,8	105,1	110,9

Verkoop gewone woonhuizen in 2013 - gemiddelde prijs

De kaart hierboven visualiseert de gemiddelde prijzen voor gewone woonhuizen per gemeente tijdens het volledige jaar 2013: hoe donkerder de kleur, hoe hoger de gemiddelde prijs.

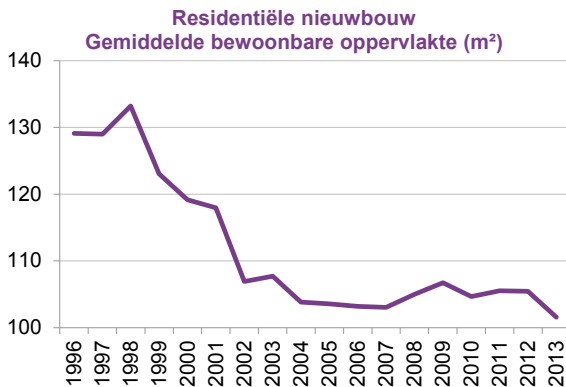
In het Vlaams Gewest is de duurste gemeente Kraainem, met gemiddeld 376.792 euro voor een gewoon woonhuis. De goedkoopste Vlaamse gemeente is Mesen (116.938 euro). In het Waals Gewest is de duurste gemeente Lasne (393.868 euro) en de goedkoopste gemeente Colfontaine (90.753 euro). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is Elsene de duurste gemeente (541.991 euro) en Sint-Jans-Molenbeek de goedkoopste, met 245.642 euro.

B I Bouwvergunningen

Het aantal uitgereikte bouwvergunningen voorspelt de toekomstige bouwactiviteit.

In 2013 was er bij de nieuwbouw een daling van 4,1% voor de eengezinswoningen en een stijging van 12,6% voor de appartementen. Renovatie van woongebouwen kent na een negatieve trend opnieuw een toename van 2,6%.

Bij niet-woongebouwen blijft de negatieve trend aanhouden, zowel voor nieuwe gebouwen (-1,9%) als voor renovatie (-3,8%).

Bouwvergunningen						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nieuwbouw						
Woongebouwen						
Aantal woongebouwen	27.703	24.526	27.109	23.609	24.755	23.840
- Brussels Hoofdst. Gewest	299	241	225	181	223	259
- Vlaams Gewest	18.198	16.476	18.775	16.019	17.199	16.907
- Waals Gewest	9.206	7.809	8.109	7.409	7.332	6.675
Aantal woningen	52.651	45.456	49.818	44.334	46.758	48.967
- Aantal eengezinswoningen	24.313	21.680	24.147	20.965	21.961	21.050
- Aantal appartementen	28.338	23.776	25.671	23.369	24.797	27.917
Gemiddelde bewoonbare oppervlakte per woning (m ²)	105	107	105	106	105	102
Niet-woongebouwen						
Aantal niet-woongebouwen	4.778	4.426	4.752	4.590	4.525	4.437
Renovatie						
Aantal verbouwingen van woongebouwen	28.555	27.750	28.887	26.988	26.508	27.208
Aantal verbouwingen van niet-woongebouwen	5.861	5.226	5.252	5.180	4.907	4.719

C I Inventaris van de gebouwen in België

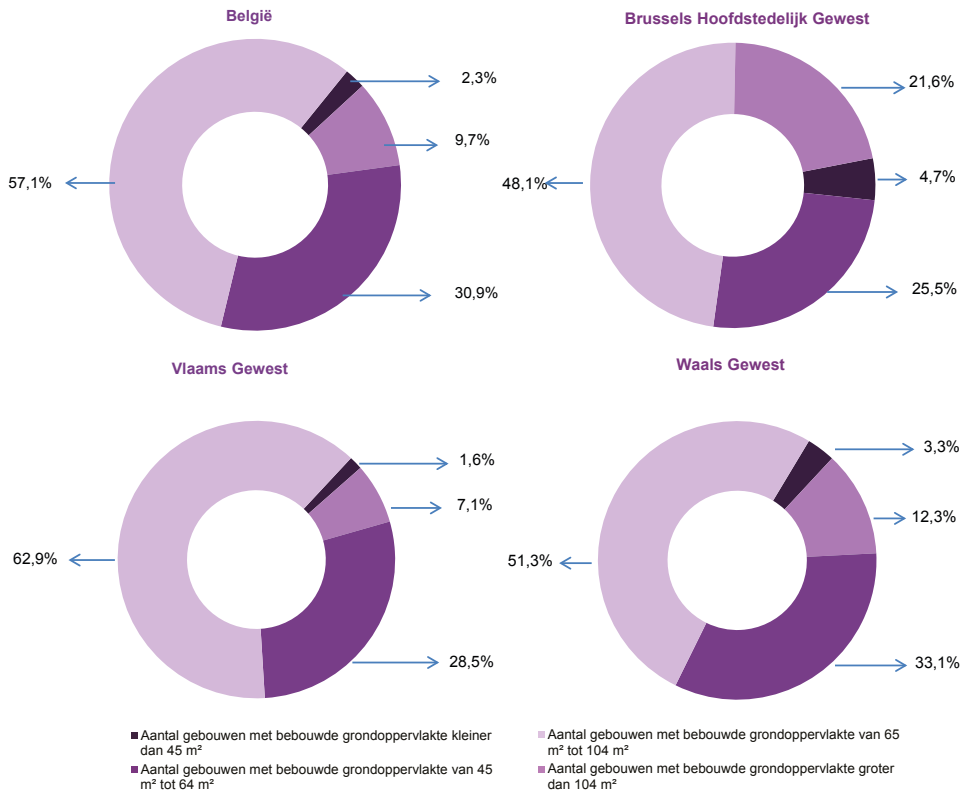
België telde op 1 januari 2013 4.435.838 gebouwen. Sinds 1992 is het aantal gebouwen in België met 13,7% gestegen. Het aantal woningen is in dezelfde tijdspanne met 21,7% toegenomen tot 5.229.358. De sterkste toename zien we in het Vlaams Gewest: 24,1% meer woningen en 15,1% meer gebouwen. Wallonië staat dicht bij het Belgische gemiddelde met 20,7% meer woningen en 13,3% meer gebouwen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt de toename van het aantal gebouwen in vergelijking met de twee andere gewesten minder uit (0,6%), maar het woningbestand is er wel met 12,6% toegenomen.

Het gebouwenpark, België en gewesten (2013)

	Brussels Hoofdst. Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest	België
Aantal gebouwen	194.201	2.615.375	1.626.262	4.435.838
Aantal gebouwen opgericht na 1981	11.373	744.089	305.090	1.060.552
Aantal gebouwen met bebouwde grondoppervlakte kleiner dan 45 m ²	6.921	33.917	43.423	84.261
Aantal gebouwen met bebouwde grondoppervlakte van 45 m ² tot 64 m ²	37.393	153.721	161.082	352.196
Aantal gebouwen met bebouwde grondoppervlakte van 65 m ² tot 104 m ²	70.504	618.564	434.682	1.123.750
Aantal gebouwen met bebouwde grondoppervlakte groter dan 104 m ²	31.701	1.367.802	673.712	2.073.215
Aantal gebouwen uitgerust met centrale verwarming of airconditioning	112.905	1.618.563	811.523	2.542.991
Aantal woonegelegenheden	552.793	3.043.384	1.633.181	5.229.358

De leeftijd van de gebouwen verschilt sterk van gewest tot gewest. In Vlaanderen is 28,5% van de gebouwen na 1981 opgetrokken, terwijl dat in Wallonië 18,8% bedraagt en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest slechts 5,9%.

Gebouwenpark volgens bebouwde grondoppervlakte (2013)

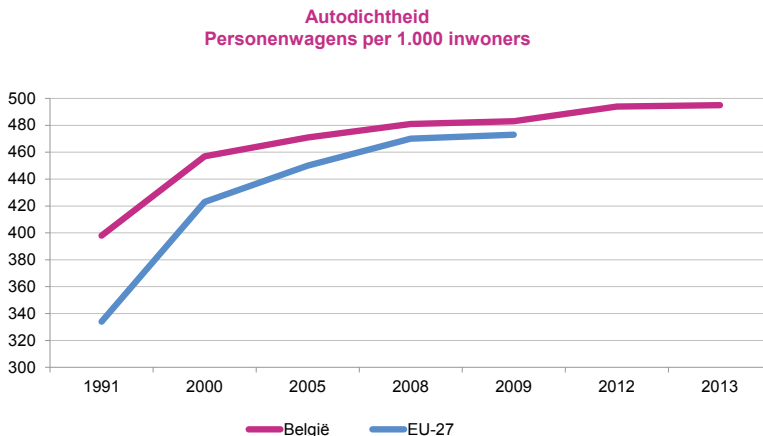

● ● ● ● ● Mobiliteit
en vervoer

A | Voertuigen

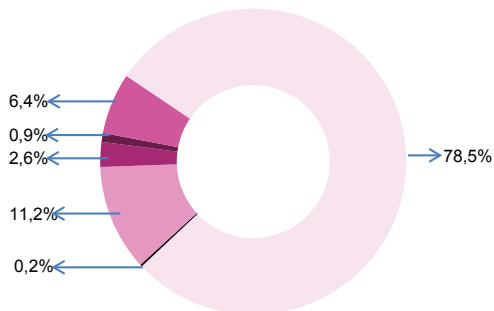
Vergeleken met 2002 is het totale voertuigenpark – inclusief motorrijwielen – gestegen met 18% en het aantal personenwagens met bijna 15%. Maar in vergelijking met 1 augustus 2012 is het totale voertuigenpark en het aantal personenwagens quasi gelijk gebleven (respectievelijk +1,1% en +0,9%).

In 1977 telde België één wagen per 3,55 inwoners. Vandaag neigt dat cijfer naar één wagen per twee inwoners: er zijn dus steeds meer voertuigen op onze wegen. Op tien jaar tijd is de autodichtheid met bijna 25% gestegen. De autodichtheid in België is lichtjes hoger dan het Europese gemiddelde en sluit aan bij de cijfers van onze buurlanden.

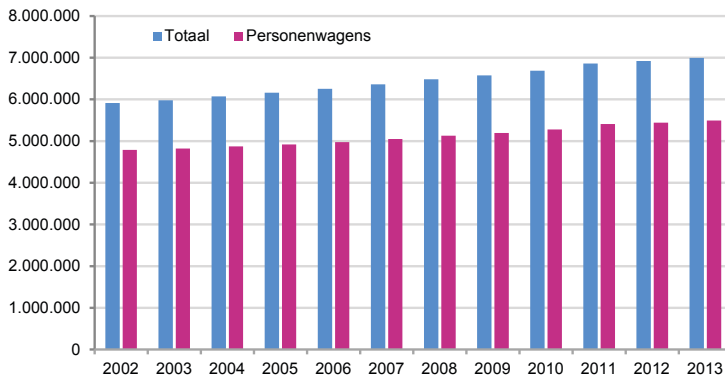
Personenwagens vertegenwoordigen 79% van het voertuigenpark, voertuigen voor goederenvervoer 11% en motorrijwielen 6,4%.

Voertuigenpark (2013)

- Personenwagens
- Autobussen en autocars
- Goederenvervoer (vrachtwagens, trekkers, bestelwagens)
- Landbouwtrekkers
- Speciale voertuigen
- Motorrijwielen

Evolutie van het voertuigenpark

Grootte van het voertuigenpark

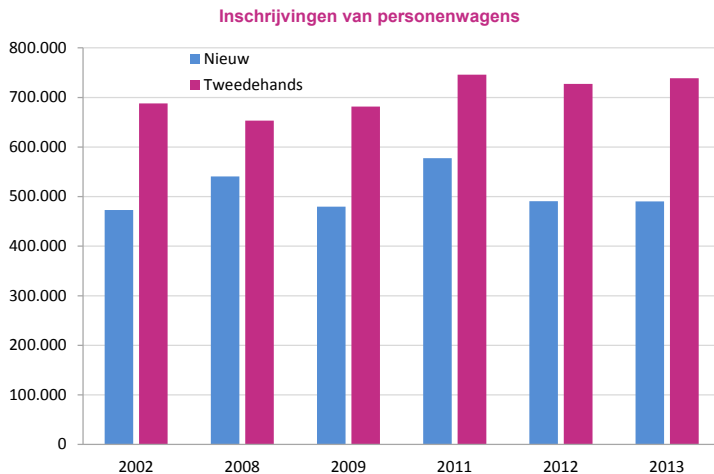
Op 1 augustus van het jaar	2002	2010	2012	2013	Evolutie 2013/2002	Evolutie 2013/2012
Totaal voertuigenpark	5.913.747	6.689.065	6.920.791	6.993.767	+18,3%	+1,1%
Personenwagens	4.787.359	5.276.283	5.443.807	5.493.472	+14,7%	+0,9%
Autobussen en autocars	14.769	16.226	16.031	15.822	+7,1%	-1,3%
Voertuigen voor goederenvervoer	540.637	690.837	726.237	739.402	+36,8%	+1,8%
Trekkers	46.789	46.673	46.774	45.000	-3,8%	-3,8%
Landbouw-trekkers	162.687	177.989	182.056	183.638	+12,9%	+0,9%
Speciale voertuigen	55.996	62.142	64.562	65.640	+17,2%	+1,7%
Motorrijwielen	305.510	418.915	441.324	450.793	+47,6%	+2,1%
Inwoners per personenauto op 1 augustus	2,150	2,076	2,027	2,020	-6,0%	-0,3%

Toelichting: Voertuigen voor goederenvervoer zijn vrachtwagens, bestelwagens, terreinwagens en tankwagens. Trekkers zijn bedrijfsmotorvoertuigen waaraan opleggers (voertuig zonder voorste as) gekoppeld worden. Speciale voertuigen zijn trage voertuigen waarvan de afmetingen en het gewicht de toegelaten maximumwaarden overschrijden. De hoogst toegelaten massa bedraagt in België 44 ton. De voertuigen van die categorie mogen dus enkel op de openbare weg onder strikte voorwaarden. Motorrijwielen zijn alle motorrijwielen die 40 km/u of sneller rijden. Dat zijn alle motorfietsen en de meeste bromfietsen.

De inschrijvingen van nieuwe voertuigen kenden na een stijging in 2010 en 2011 een terugval in 2012 en 2013 tot op het peil van 2009. Het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens, vracht- en bestelwagens en trekkers daalde licht in 2013 vergeleken met 2012. Enkel autobussen en autocars kenden een relatieve stijging in 2013.

De inschrijvingen van tweedehandsvoertuigen blijven voor de verschillende voertuig-categorieën de laatste jaren relatief stabiel, met een stijging in 2013 vergeleken met 2012.

De toename van het aantal landbouwtrekkers in 2013 is te wijten aan de herinschrijving van de voertuigen (invoering van de rode G-plaat).

Inschrijvingen motorvoertuigen

	2002	2011	2012	2013	Evolutie 2013/2002	Evolutie 2013/2012
Inschrijvingen nieuwe voertuigen	556.854	679.619	582.772	577.423	+3,7%	-0,9%
Personenwagens	472.830	577.382	490.711	490.369	+3,7%	-0,1%
Autobussen en autocars	1.080	717	702	765	-29,2%	+9,0%
Voertuigen voor goederenvervoer	53.322	66.037	58.803	56.850	+6,6%	-3,3%
Trekkers	4.649	5.355	4.315	4.261	-8,3%	-1,3%
Landbouwtrekkers	3.419	3.283	3.377	3.252	-4,9%	-3,7%
Motorrijwielen	21.554	26.845	24.864	21.926	+1,7%	-11,8%
Inschrijvingen van tweedehands- voertuigen	776.377	854.815	831.495	865.785	+11,5%	+4,1%
Personenwagens	688.134	745.858	727.403	738.926	+7,4%	+1,6%
Autobussen en autocars	864	727	745	794	-8,1%	+6,6%
Voertuigen voor goederenvervoer	76.953	95.247	91.164	93.262	+21,2%	+2,3%
Trekkers	4.359	3.963	3.772	3.260	-25,2%	-13,6%
Landbouwtrekkers	6.067	9.020	8.411	29.543	+386,9%	+251,2%

Toelichting: Voertuigen voor goederenvervoer zijn vrachtwagens, bestelwagens, terreinwagens en tankwagens. Trekkers zijn bedrijfsmotorvoertuigen waaraan opleggers (voertuig zonder voorste as) gekoppeld worden. Motorrijwielen zijn alle motorrijwielen die 40 km/u of sneller rijden. Dat zijn alle motorfietsen en de meeste bromfietsen. Motorrijwielen zijn niet inbegrepen bij de tweedehandsvoertuigen.

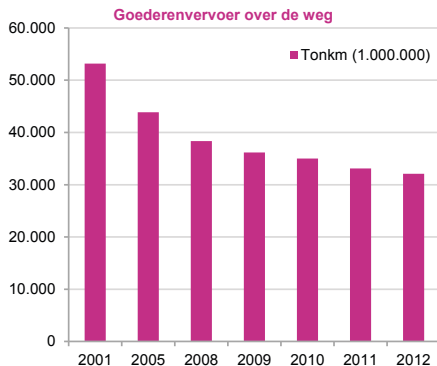
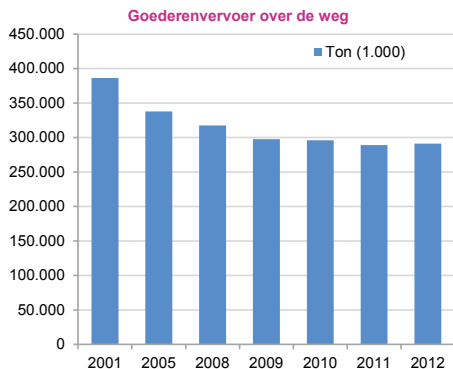
B | Goederenvervoer over de weg

Het goederenvervoer over de weg door voertuigen die in België zijn ingeschreven – vrachtwagens en trekkers met minstens 1 ton nuttig laadvermogen – daalde vanaf 2000 voor het aantal vervoerde ton en voor de gepresteerde tonkilometers.

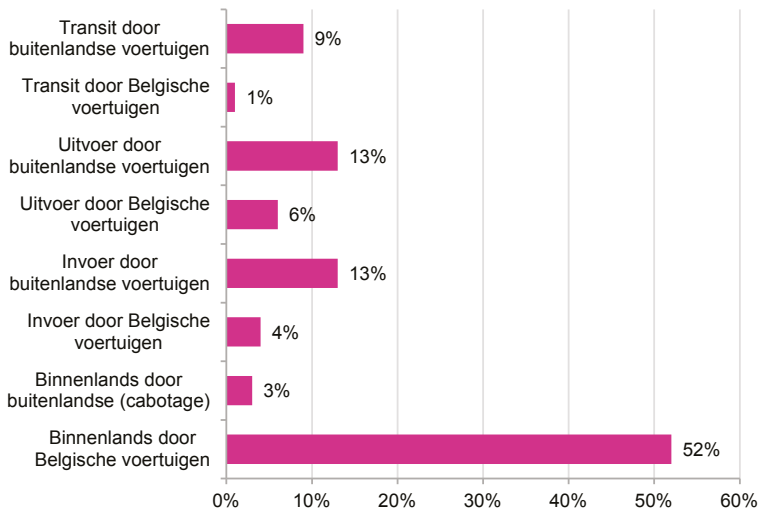
Ten opzichte van 2011 bleef het aantal vervoerde ton in 2012 quasi gelijk (+0,8%) en daalde het aantal tonkilometer lichtjes (-3%). Vergeleken met 2001 was er in 2012 respectievelijk een daling van 25% en 40%.

Goederenvervoer over de weg door in België ingeschreven voertuigen

	Eenheid	2001	2005	2010	2011	2012	2012/ 2011	2012/ 2001
Ton	1.000 t	386.380	337.863	296.149	289.140	291.343	+0,8%	-24,6%
Tonkm	mln tkm	53.158	43.846	35.001	33.107	32.105	-3,0%	-39,6%

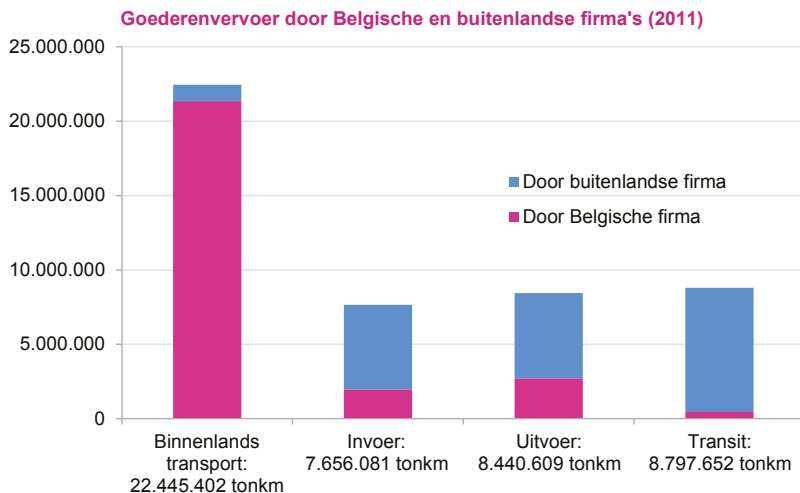
Vervoerde ton op Belgisch grondgebied (2011)

Voor het goederenvervoer op Belgisch grondgebied – door Belgische en buitenlandse voertuigen – wordt 95% van het binnenlands vervoer uitgevoerd door Belgische vrachtwagens en trekkers.

Ongeveer 75% van de invoer gebeurt door buitenlandse voertuigen. Voor de uitvoer is dat 68%, terwijl het transitverkeer (doorvoer zonder laden of lossen in België) voor 95% door buitenlandse voertuigen uitgevoerd wordt.

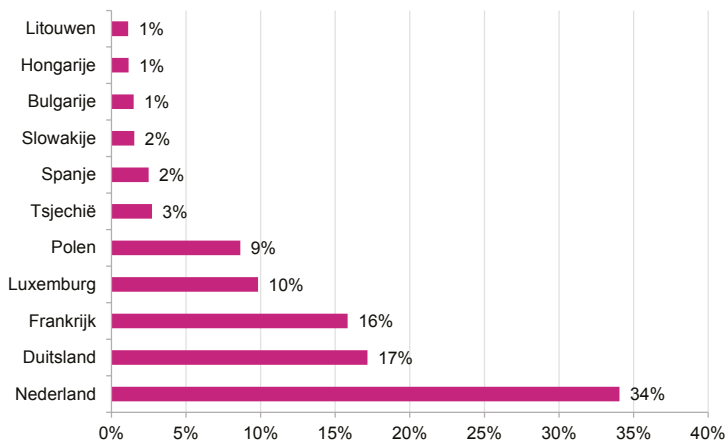
Van het totale vervoer op Belgisch grondgebied – uitgedrukt in ton - vertegenwoordigt het binnenlands vervoer 55%, de invoer 17%, de uitvoer 19% en het transitverkeer 10%.

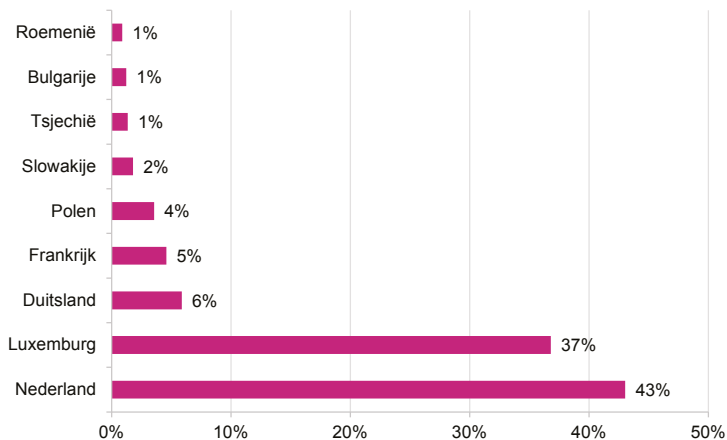
Nederland is verantwoordelijk voor 35% van de in- en uitvoer in België door buitenlandse voertuigen (uitgedrukt in ton), gevolgd door Duitsland (18%), Frankrijk (16%), Luxemburg (10%) en Polen (9%).

Ook voor cabotage - binnenlands vervoer in België door buitenlandse voertuigen - vormen die 5 landen de top 5, zij het in een iets andere volgorde.

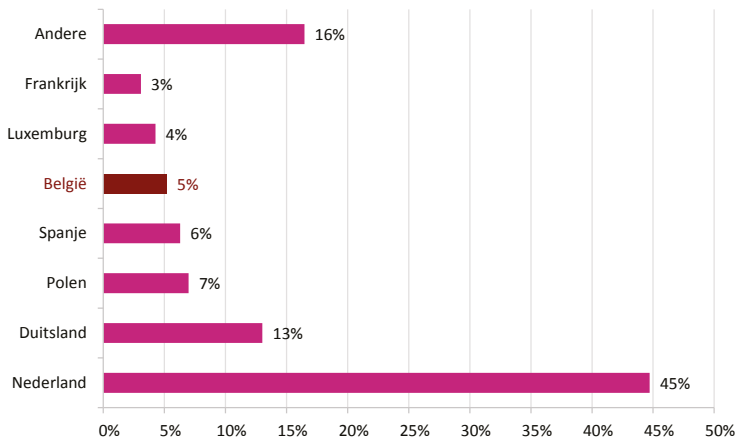
In- en uitvoer door buitenlandse voertuigen (2011)

Cabotage door buitenlandse voertuigen (2011)

Transit (2011)

C | Zeevaart

Zeevaart						
	2000	2010	2011	2012	2013	2013 /2012
Binnengekomen zeeschepen (a)	32.594	28.812	28.306	26.795	25.000	-7,18%
Vertrokken zeeschepen (a)	30.385	29.640	29.262	27.649	25.439	-8,69%
Ladingen (x 1.000 t)	68.801	100.794	102.543	101.789	104.157	2,27%
Lossingen (x 1.000 t)	111.082	125.561	128.375	120.705	122.724	1,65%
Ontscheepte passagiers (x 1.000)	766	300	243	229	194	-18,04%
Ingeschepte passagiers (x 1.000)	757	310	254	237	197	-20,30%

(a) Inclusief extracommunautaire doorvoer

De zeevaart blijft een belangrijke sector voor ons land en een indicator voor de toestand van de economie. In 2009 werd de economische crisis zwaar gevoeld, maar in 2010 en 2011 volgde er een herstel. Na een dipje in 2012 namen de volumes in 2013 terug toe.

Het passagiersvervoer (cruise-passagiers niet inbegrepen) blijft achteruit gaan omwille van het succes van de Eurostar en het verminderde ferryaanbod.

D | Verkeersongevallen

In 2013 werden er 41.279 verkeersongevallen met slachtoffers geteld, met een totaal van 54.691 slachtoffers. 724 mensen verloren het leven binnen de 30 dagen na het ongeval. Dat betekent een daling van 6,7% in het aantal ongevallen en van 6,6% in het aantal slachtoffers, vergeleken met de resultaten van 2012.

Verkeersslachtoffers: aantal doden per miljoen inwoners

	1998	2005	2008	2010	2011	2012
Europese Unie	123	93	70	63	61	56
België	147	104	88	77	78	70
Duitsland	95	65	51	45	49	44
Frankrijk	153	85	66	62	61	56
Luxemburg	135	102	97	64	64	66
Nederland	68	46	39	32	33	34
Verenigd Koninkrijk	61	56	38	30	31	29

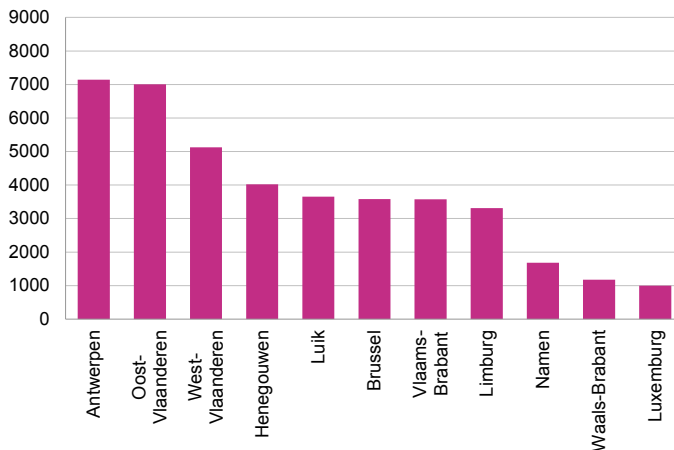
Verkeersslachtoffers: aantal doden in absolute cijfers

	1998	2005	2009	2010	2011	2012
Europese Unie	58.982	45.346	34.500	31.000	30.300	28.100
België	1.500	1.089	943	840	862	770
Duitsland	7.792	5.361	4.152	3.648	4009	3.600
Frankrijk	8.920	5.318	4.273	3.992	3963	3.653
Luxemburg	57	46	47	32	33	34
Nederland	1.066	750	644	537	546	562
Verenigd Koninkrijk	3.581	3.336	2.337	1.905	1960	1.802

Het aantal doden daalde met 6%, terwijl het aantal zwaar- en lichtgewonden met respectievelijk 6,3% en 6,6% afnam. Het jaar 2013 bevestigt de neerwaartse trend van de laatste jaren wat het aantal doden op de Belgische wegen betreft. Zo komen we steeds dichterbij de doelstellingen die de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid vastlegde.

Tijdens de Staten-Generaal van de Verkeersveiligheid op 11 mei 2011 heeft België de doelstelling vooropgesteld om het aantal doden op de weg tussen 2010 en 2020 met de helft te verminderen. Het tussentijdse doel is maximum 630 doden in 2015 om uiteindelijk te geraken tot 420 doden in 2020.

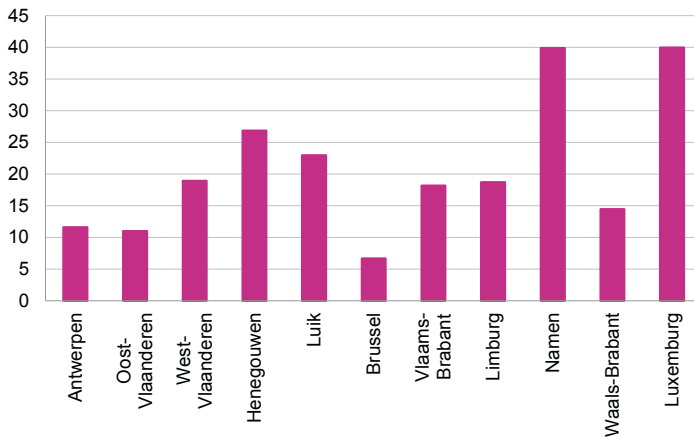
Aantal verkeersongevallen per provincies 2013

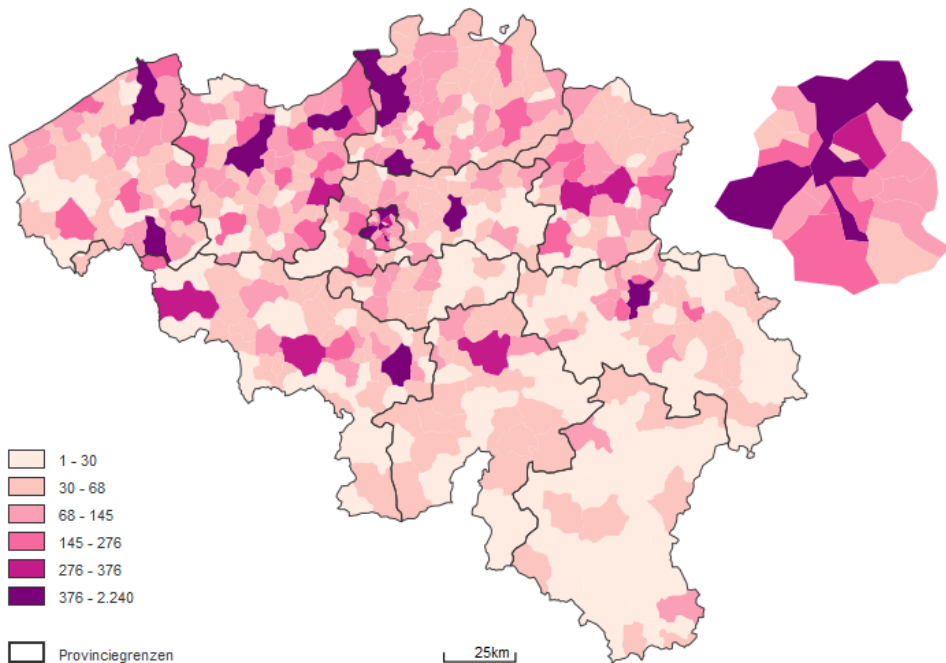
Er bestaat een sterke schommeling van het aantal ongevallen volgens de plaats. De provincies Antwerpen, Oost- en West-Vlaanderen kennen een hoger aantal ongevallen.

De provincies Henegouwen, Namen en Luxemburg vallen dan weer op door de ernst van de ongevallen en een groter aantal overlijdens per duizend ongevallen.

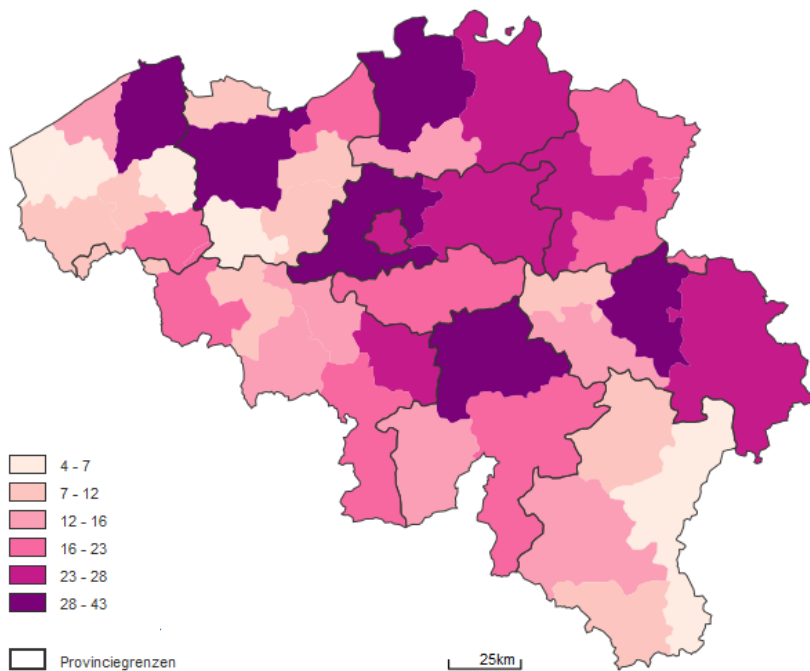
Aantal doden per duizend verkeersongevallen per provincie 2013

Verkeersongevallen per gemeente in 2013

Aantal doden 30 dagen per arrondissement in 2013

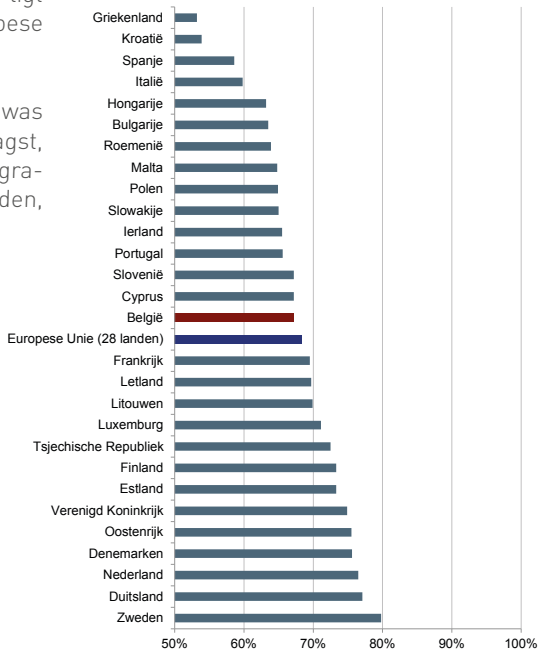
● ● ● ● ● ● **Samenleving**

A | Werkgelegenheid en werkgelegenheidsgraad

In 2013 was in België 67,2% van de 20- tot 64-jarigen aan het werk. De Belgische werkgelegenheidsgraad ligt daarmee iets lager dan het Europese gemiddelde, dat 68,4% bedraagt.

In Griekenland, Kroatië en Spanje was de werkgelegenheidsgraad het laagst, terwijl de hoogste werkgelegenheidsgraden werden waargenomen in Zweden, Duitsland en Nederland.

Werkgelegenheidsgraad 20-64-jarigen - 2013

De werkgelegenheidsgraad verschilt sterk naargelang de leeftijdsgroep. Bij jongeren van 15 tot en met 24 jaar ligt hij met 23,6% het laagst. Van alle personen van 25 tot en met 49 jaar is ongeveer 80% aan het werk.

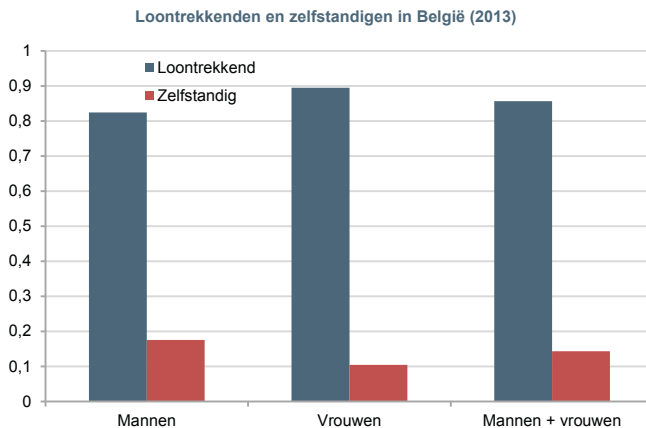
In de leeftijdsgroep van 50 tot en met 64 jaar werkt 54%. De laatste 10 jaar is de werkgelegenheidsgraad van 50- tot 64-jarigen sterk gestegen.

Werkgelegenheidsgraad naar leeftijdsgroep

	2003	2008	2013
15-24 jaar	27,4%	27,4%	23,6%
25-49 jaar	78,6%	82,3%	79,9%
50-64 jaar	42,4%	48,0%	54,0%
Totaal (15-64 jaar)	59,6%	62,4%	61,8%

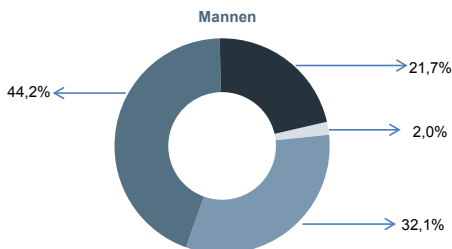
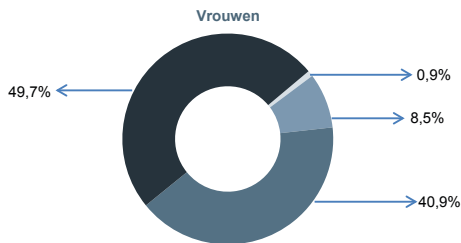
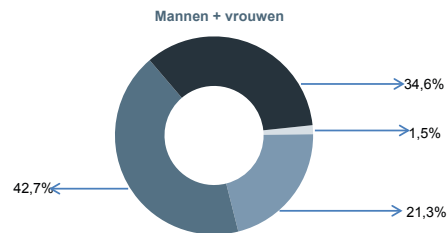
Van het totaal aantal personen met een job in België (meer dan 4,5 miljoen) werken 3.847.000 personen als loontrekkende en 683.000 als zelfstandige.

Mannen werken vaker als zelfstandige dan vrouwen: 18,8% van de werkende mannen is zelfstandig, tegenover 10,7% van de vrouwen. In absolute cijfers oefenen ruim dubbel zoveel mannen een zelfstandige job uit als vrouwen. Het gaat concreet om 460.000 mannen en 223.000 vrouwen.

Werkgelegenheid per sector

De tertiaire of dienstensector telt het grootste aantal werknemers. In 2013 had bijna 43% van alle werkenden een job in de dienstensector. Ook de quataire of non-profit-sector is populair, met 34,6% van de totale werkgelegenheid. Ruim 1 werkende op 5 werkt in de secundaire of productiesector en amper 1,5% in de landbouw of visserij (primaire sector).

De verdeling van de werkende bevolking volgens sector verschilt sterk naargelang het geslacht. Vrouwen treffen we vaker dan mannen aan in de quataire sector. De helft van de werkende vrouwen is er tewerkgesteld. Het gaat onder andere om jobs in de gezondheidszorg, onderwijs en openbaar bestuur.

Daarnaast vinden we bijna 41% van de werkende vrouwen in de dienstensector. Jobs in de landbouw en de industrie zijn minder in trek bij vrouwen.

44,2% van de mannen met een job werkt in de dienstensector. Op de tweede plaats komt de productiesector, met 32,1%. Die productiesector is veel belangrijker bij mannen dan bij vrouwen. Anderzijds vinden we mannen veel minder vaak dan vrouwen terug in de non-profitsector. 2% van de werkende mannen werkt in de landbouw of visserij.

■ primaire sector ■ secundaire sector
■ tertiaire sector ■ quataire sector

De meest voorkomende beroepen in België zijn administratief medewerkers (algemeen), verkopers en verkoopsassistenten, huishoudelijke hulpen en schoonmakers bij gezinnen, schoonmakers in hotels, kantoren en dergelijke, en leerkrachten in algemene vakken in het secundair onderwijs.

Bij mannen komt een job als vrachtwagenchauffeur het vaakst voor. Bij vrouwen treffen we het meest het beroep van huishoudelijke hulp en schoonmaakster in particuliere huishoudens aan.

Meest voorkomende beroepen (mannen + vrouwen)

1. Administratief medewerkers, algemeen	160.201
2. Verkopers en verkoopsassistenten	139.690
3. Huishoudelijke hulpen en schoonmakers in particuliere huishoudens	132.676
4. Schoonmakers in hotels, kantoren en dergelijke accommodatie	113.154
5. Leraren in algemene vakken in het secundair onderwijs	84.636

Meest voorkomende beroepen bij mannen

1. Vrachtwagenchauffeurs	60.257
2. Magazijniers	50.867
3. Administratief medewerkers, algemeen	43.928
4. Verkopers en verkoopsassistenten	38.593
5. Timmerlui en schrijnwerkers	37.429

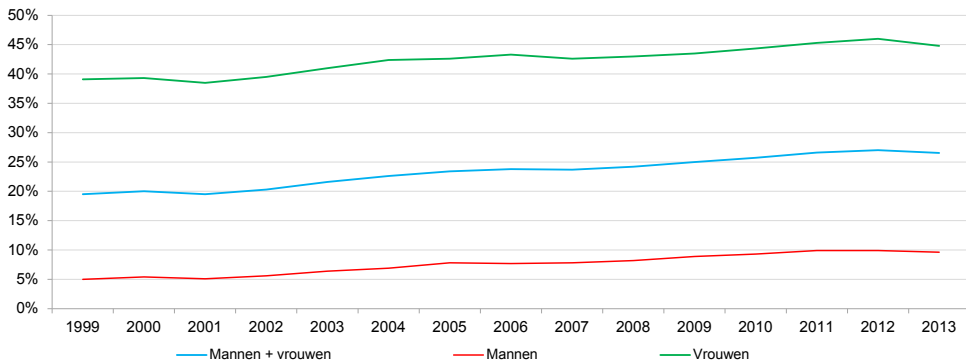
Meest voorkomende beroepen bij vrouwen

1. Huishoudelijke hulpen en schoonmakers in particuliere huishoudens	127.595
2. Administratief medewerkers, algemeen	116.273
3. Verkopers en verkoopsassistenten	101.096
4. Schoonmakers in hotels, kantoren en dergelijke accommodatie	95.273
5. Verpleegkundigen	67.231

Deeltijds werken was jaren in opmars, maar in 2013 daalde het aantal deeltijdse werknemers voor het eerst sinds 2007, zowel bij vrouwen als mannen.

In 1999 werkte 19,5% van alle loontrekkenden deeltijds. Dat percentage liep op tot 27% in 2012, maar daalde naar 26,5% in 2013. Deeltijds werken blijft vooral populair bij vrouwen. Zo werkte in 2013 44,8% van alle loontrekkende vrouwen deeltijds, tegenover 9,6% van de loontrekkende mannen.

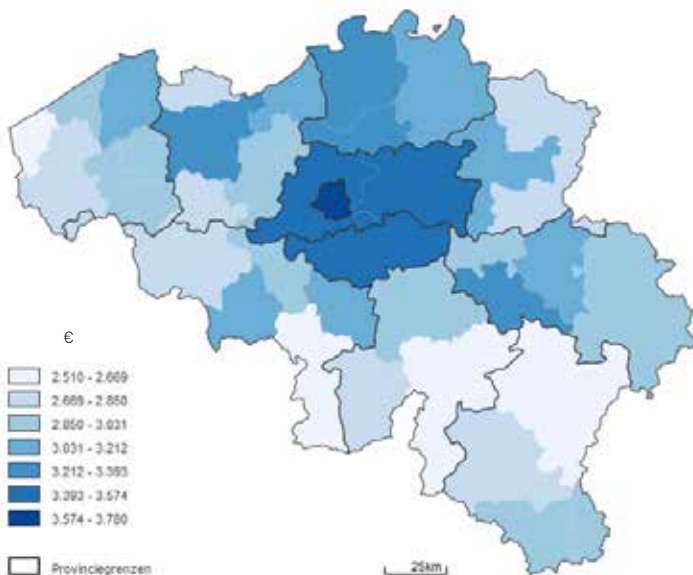
Evolutie van het aandeel van deeltijdse arbeid bij loontrekkenden (1999-2013)

BI Loon

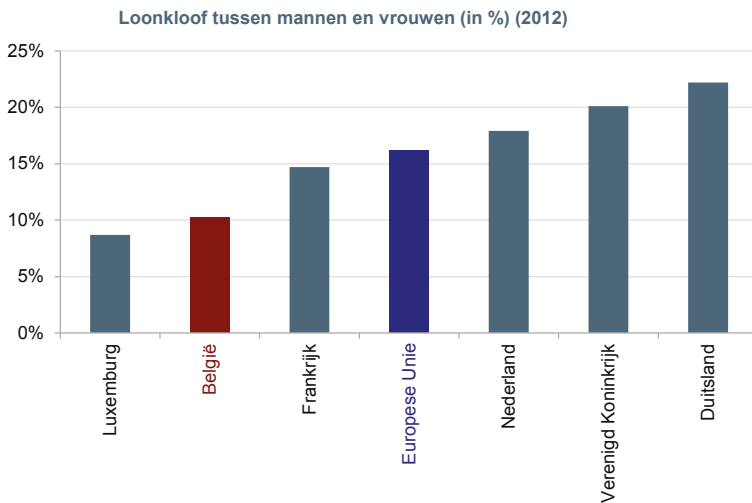
Een voltijds tewerkgestelde werknemer verdient in België gemiddeld 3.258 euro bruto per maand. De omvang van het loonzakje verschilt echter aanzienlijk tussen de verschillende arrondissementen. Met een gemiddeld bedrag van 3.780 euro worden de hoogste lonen in Brussel uitbetaald. Ook in de arrondissementen rond de hoofdstad blijkt het vanuit financieel oogpunt interessant werken. In Wallonië kent het arrondissement Hoei de hoogste lonen. Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich Dinant, waar het loonzakje met een gemiddeld brutomaandloon van 2.510 euro het minst omvangrijk is. Binnen Vlaanderen verdienen werknemers het minst in het arrondissement Veurne.

Gemiddeld bruto maandloon van een voltijdse werknemer naar plaats van tewerkstelling (2012)

Het gemiddelde loon van een werknemer hangt af van verschillende kenmerken. Een hogere opleiding resulteert bijvoorbeeld in een omvangrijker loonzakje. Ook tussen vrouwen en mannen blijft er nog steeds een verschil in verloning. In België verdient een vrouw per uur een loon dat gemiddeld 10% lager ligt dan dat van een man.

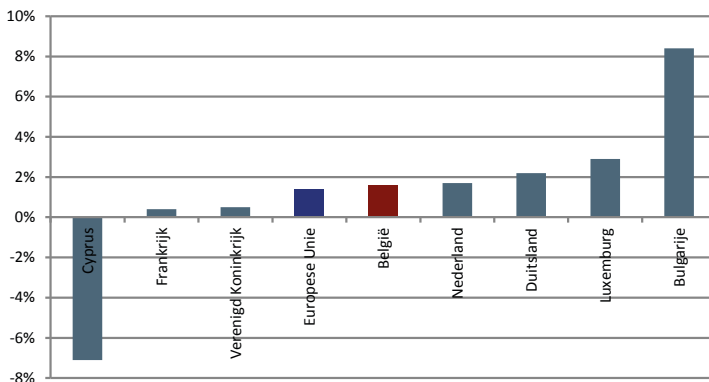
Ondanks dat duidelijke verschil scoort België in Europa relatief goed. Bij de buurlanden ligt de loonkloof alleen in Luxemburg lager. De loonongelijkheid is het meest uitgesproken in Duitsland, waar vrouwen een uurloon ontvangen dat 22% onder het salaris van mannen ligt.

De lonen van werknemers vormen een belangrijke kostencomponent voor ondernemingen. In 2013 zagen Belgische bedrijven de loonkost per uur toenemen met gemiddeld 1,6%. Dat cijfer ligt in lijn met het Europese gemiddelde.

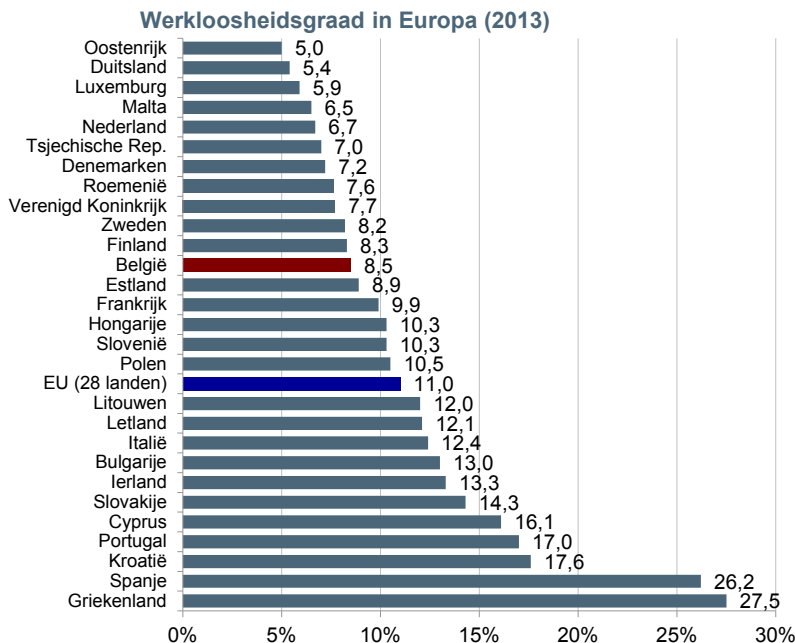
Met een toename van de loonkost met 8,4% tekent Bulgarije voor de sterkste stijging. Aan de andere kant van het spectrum bevindt zich Cyprus, waar de loonkost per gewerkt uur met 7,1% afnam.

Toename van de gemiddelde arbeidskost per uur (2013)

C | Werkloosheid en werkloosheidsgraad

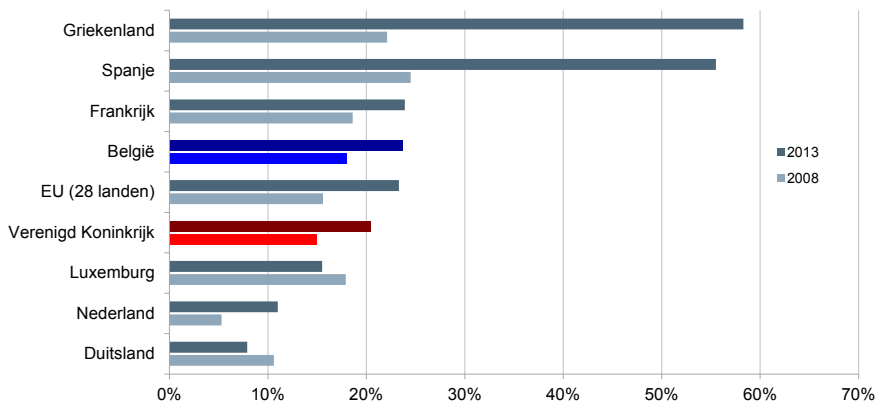
De werkloosheidsgraad in de Europese Unie schommelt tussen 5% (Oostenrijk) en 27,5% (Griekenland) en bedraagt gemiddeld 11%. In België was in 2013 8,5% van de beroepsbevolking werkloos. Elf EU-lidstaten hebben een lagere werkloosheidsgraad dan België. In Spanje en Griekenland worden de hoogste werkloosheidsgraden genoteerd.

De werkloosheidsgraad van jongeren onder de 25 jaar binnen de Europese Unie vertoont nog grotere verschillen. In Duitsland is de werkloosheidsgraad van jongeren het laagst met 7,9%. Duitsland en Luxemburg zijn de buurlanden die de jeugdwerkloosheidsgraad de afgelopen vijf jaar konden terugdringen. De Belgische jeugdwerkloosheidsgraad evolueerde tussen 2008 en 2013 van 18% naar 23,7%. België scoort zo slechter dan het Europese gemiddelde van 23,3%.

De werkloosheidsgraad van jongeren ligt in België en de buurlanden meer dan de helft lager dan in Spanje en Griekenland, waar de jeugdwerkloosheid de laatste vijf jaar spectaculair toenam. In deze twee landen was in 2013 meer dan de helft van de beroepsbevolking onder de 25 jaar werkloos.

Werkloosheidsgraad jongeren (onder 25 jaar) (2008 en 2013)

D I Inactieve bevolking

In 2013 waren er in België een kleine 4,3 miljoen personen van 15 jaar en ouder inactief. Ze verrichtten geen betaalde arbeid, zochten niet actief naar werk of waren niet beschikbaar om te werken. Het gaat om 1,8 miljoen mannen en 2,5 miljoen vrouwen. Meer dan de helft van de inactieven is ter beschikking gesteld voorafgaand aan het pensioen, op brugpensioen, op vervroegd pensioen of op pensioen. 20,9% van de inactieve bevolking van 15 jaar en ouder is leerling of student, 10,6% is huisvrouw of huisman, 7,9 % is arbeidsongeschikt en 8,2% is inactief maar bevindt zich in geen van bovenstaande categorieën.

De verdeling bij de mannen is anders dan bij de vrouwen. 58,1% van de inactieve mannen is (brug)gepensioneerd, tegenover 48,1% van de inactieve vrouwen. Slechts 0,9% van de inactieve mannen is huisman, terwijl dat percentage bij de vrouwen 17,7% bedraagt. In absolute cijfers gaat het om 440.000 huisvrouwen tegenover 17.000 huismannen.

Samenstelling van de inactieve bevolking van 15 jaar en ouder (2012)

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Leerling / student	434.650	24,0%	461.659	18,6%	896.309	20,9%
Huisvrouw / huisman	16.834	0,9%	439.509	17,7%	456.343	10,6%
Arbeidsongeschikt	148.474	8,2%	192.182	7,8%	340.656	7,9%
Op (brug)pensioen, op vervroegd pensioen, terbeschikkingstelling	1.053.717	58,1%	1.191.712	48,1%	2.245.429	52,3%
Andere inactief	159.550	8,8%	191.351	7,7%	350.900	8,2%
Totaal	1.813.225	100%	2.476.413	100%	4.289.637	100%

E | Armoede

In België leeft 15,1% van de bevolking in een huishouden dat over een inkomen beschikt dat lager is dan de armoedegrens. In 2013 lag de armoedegrens op 1.074 euro voor een alleenstaande en op 2.256 euro voor een gezin bestaande uit twee volwassenen en twee kinderen (respectievelijk 1.014 euro en 2.129 euro in 2012).

% van de bevolking onder de armoedegrens (2013)

	Mannen	Vrouwen	Totaal
België	14,6	15,5	15,1
0-15 jaar	:	:	16,8
16-64 jaar	13,5	13,8	13,7
65 jaar en ouder	17	19,5	18,4
Actief-werkend	4,5	4,3	4,4
Niet-actief :	25,4	23,8	24,5
Werkloos	48,4	43,9	46,2
Gepensioneerd	15,3	14,9	15,1
Andere niet-actieven	30,9	28	29,2
Opleidingsniveau: laag	23,8	24,9	24,4
Opleidingsniveau: gemiddeld	10,6	13,8	12,2
Opleidingsniveau: hoog	7,6	7,2	7,4

(:): niet beschikbaar

Toelichting: Armoedegrens (België) = alleenstaande 12.890 euro, huishoudens met twee volwassenen en twee kinderen 27.068 euro per jaar.

Vrouwen hebben een groter armoederisico dan mannen, en ouderen vormen eveneens een kwetsbare groep. Werk hebben is de beste buffer tegen armoede, maar biedt geen absolute garantie. Het armoederisico van de werkende bevolking is minstens vijf keer kleiner dan dat van alle andere categorieën samen.

In de Europese Unie bedroeg het armoederisico in 2013 16,6%.

Armoederisico (in %)						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Europese Unie	16,6	16,4	16,5	16,9	16,9	16,6 (s)
België	14,7	14,6	14,6	15,3	15,3	15,1
Duitsland	15,2	15,5	15,6	15,8	16,1	16,1
Frankrijk	12,7 (b)	12,9	13,5	14	14,1	13,7
Luxemburg	13,4	14,9	14,5	13,6	15,1	15,9
Nederland	10,5	11,1	10,3	11	10,1	10,4
Verenigd Koninkrijk	18,7	17,3	17,1	16,2	16	15,9

(b): breuk in reeks

(s): schatting Eurostat

Toelichting: Het aantal personen met een equivalent beschikbaar inkomen dat onder de armoederisicogrens ligt, die is vastgelegd op 60% van het nationaal equivalent mediaan beschikbaar inkomen (na sociale transfers).

Naast monetaire armoede worden er nieuwe indicatoren ontwikkeld, zoals 'ernstige materiële deprivatie'.

Mensen met ernstige materiële deprivatie missen minstens vier van de negen volgende elementen en zijn niet in staat om huur of courante rekeningen te betalen, hun woning degelijk te verwarmen, onverwachte uitgaven te doen, om de twee dagen vlees, vis of een proteïnerijk alternatief te eten, een week vakantie per jaar te nemen buiten hun huis, zich een eigen wagen, wasmachine, kleurentelevisie of telefoon aan te schaffen. In België leeft 5,1% van de bevolking in een huishouden met ernstige materiële deprivatie. Dat cijfer bedraagt 9,6% voor de Europese Unie. Mensen uit huishoudens met een risico op monetaire armoede zijn vatbaarder voor materiële deprivatie (23%).

Ernstige materiële deprivatie (in %)

	2009	2010	2011	2012	2013
Europese Unie	8,2 [s]	8,4	8,8 [s]	9,9	9,6 [s]
België	5,2	5,9	5,7	6,3	5,1
Duitsland	5,4	4,5	5,3	4,9	5,4
Frankrijk	5,6	5,8	5,2	5,3	5,1
Luxemburg	1,1	0,5	1,2	1,3	1,8
Nederland	1,4	2,2	2,5	2,3	2,5
Verenigd Koninkrijk	3,3 (u)	4,8	5,1	7,8 (b)	8,3

(u): weinig betrouwbaar

(s): schatting Eurostat

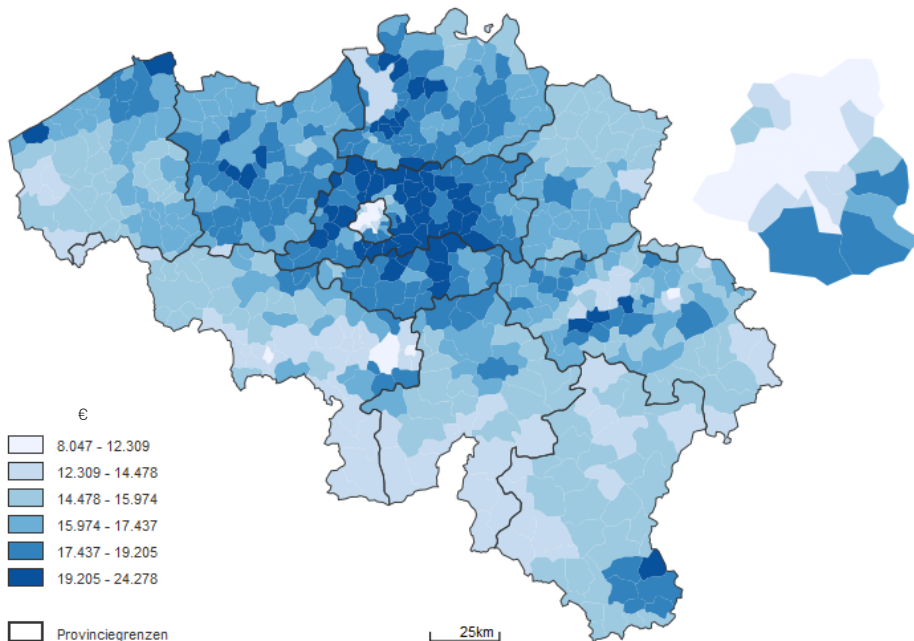
(b): breuk in reeks

F I Inkomen

In 2011 bedroeg het gemiddelde netto belastbare inkomen per inwoner 16.106 euro. Als dat cijfer wordt uitgesplitst over de drie gewesten, stellen we vast dat het inkomen per hoofd het hoogst ligt in Vlaanderen. Met een bedrag van 17.146 euro ligt het gemiddelde inkomen van de Vlaming 6,5% boven het nationale gemiddelde. De inwoners van het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moeten het met beduidend minder financiële middelen stellen. Zo ligt het gemiddelde inkomen van de Waal 5,1% onder het Belgische cijfer, terwijl een Brusselaar het op jaarbasis gemiddeld met 20,0% minder moet stellen.

Op gemeentelijk niveau spant Sint-Martens-Latem de kroon als gemeente met het hoogste gemiddelde inkomen per inwoner. Het ligt er 51 % boven het Belgische gemiddelde. Het laagste gemiddelde inkomen is terug te vinden in Sint-Joost-ten-Node. Het inkomen per hoofd bedraagt er de helft van het nationale gemiddelde en ligt 67 % onder het inkomen van een inwoner van Sint-Martens-Latem.

Gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner per gemeente in 2011

Bij de individuele aangiften ligt het aangegeven gemiddelde inkomen het hoogst in het Vlaams Gewest, 2,7% boven het Belgische cijfer. Het gemiddelde inkomen per individuele aangifte in het Waals Gewest ligt dan weer met 4,7% onder het nationale cijfer.

Ook bij de gehuwden en de wettelijk samenwonenden ligt het aangegeven inkomen het hoogst in het Vlaams Gewest. Aan de andere kant van het spectrum bevinden zich de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hun gemiddelde inkomen lag in 2011 immers 10,7% lager dan het nationale cijfer. Gehuwde en wettelijk samenwonende Brusselaars beschikken dus over een inkomen dat meer dan 10% lager ligt dan het bedrag dat de gemiddelde Belg aangeeft.

Een aangifte kan worden ingevuld door één of door twee personen. Als algemene regel geldt de individuele aangifte, maar gehuwden en wettelijk samenwonenden moeten een gemeenschappelijke aangifte indienen.

Inkomens uit belastingaangiften : België en de gewesten

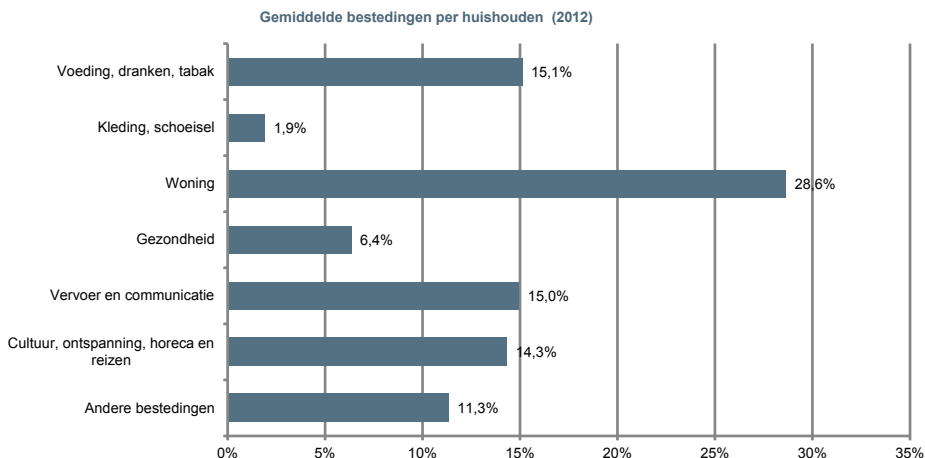
	2009		2010		2011	
	Gemiddeld inkomen per aangifte (€)	Mediaan inkomen per aangifte (€)	Gemiddeld inkomen per aangifte (€)	Mediaan inkomen per aangifte (€)	Gemiddeld inkomen per aangifte (€)	Mediaan inkomen per aangifte (€)
Brussels Hoofdstedelijk Gewest						
Individuele aangifte	18.736	14.382	18.690	14.357	19.288	14.844
Gezamenlijke aangifte	39.863	28.065	39.993	28.309	41.212	29.128
Vlaams Gewest						
Individuele aangifte	18.785	16.282	18.827	16.301	19.650	17.002
Gezamenlijke aangifte	45.058	36.583	45.569	37.201	47.106	38.487
Waals Gewest						
Individuele aangifte	17.371	14.670	17.509	14.856	18.246	15.537
Gezamenlijke aangifte	43.237	35.147	43.712	35.788	45.273	37.133
België						
Individuele aangifte	18.301	15.546	18.367	15.630	19.137	16.296
Gezamenlijke aangifte	44.150	35.507	44.622	36.097	46.142	37.370

Toelichting: mediaan = inkomen in het midden van de reeks als alle aangiften geklasseerd worden van laag naar hoog; de helft van de aangegeven inkomens is lager, de andere helft hoger.

G I Uitgaven huishoudens

De uitgaven van de Belgische huishoudens bedroegen in 2012 gemiddeld 35.430 euro. Het grootste deel ervan, 35% van het totaalbedrag, werd besteed aan de woning (en tuin), gevolgd door voeding, drank en tabak (15,2%), vervoer en telecommunicatie (15%) en uitgaven voor cultuur, vrije tijd, horeca en reizen (14,3%).

Op gewestelijk niveau consumeren de Vlaamse huishoudens met gemiddeld 36.950 euro het meest, tegen respectievelijk 34.930 euro en 29.290 euro voor de huishoudens in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Huishoudens in het Vlaams Gewest consumeren op nagenoeg alle posten van het budget meer dan die in de twee andere gewesten. Dat is onder meer het geval voor de uitgaven voor cultuur, vrije tijd, horeca en reizen (5.570 euro tegen 3.840 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 4.660 in Wallonië).

Gemiddelde bestedingen per huishouden en per jaar naar gewest – 2012

	Bedrag in €			
	België	Brussels Hoofdstede- lijk Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Voeding en niet- alcoholische dranken	4.690	3.850	4.930	4.570
Alcoholische dranken en tabak	680	580	680	730
Kleding en schoenen	1.760	1.270	2.060	1.390
Woning, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	10.150	10.270	10.200	10.020
Meubelen, huishoudtoestellen en onderhoudsproducten	2.250	1.230	2.580	2.040
Gezondheid	1.500	1.320	1.530	1.500
Transport	4.290	2.820	4.210	4.950
Communicatie	1.010	960	1.050	970
Cultuur en vrije tijd	3.000	2.280	3.160	2.960
Opleiding	170	210	190	110
Restaurant en horeca	2.080	1.560	2.410	1.700
Persoonlijke verzorging en diensten	3.850	2.940	3.950	3.990
Gemiddeld totaal van de bestedingen	35.430	29.290	36.950	34.930

Gemiddelde bestedingen per huishouden en per jaar naar gewest – 2012

	Verdeling in %			
	België	Brussels Hoofdstede- lijk Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Voeding en niet- alcoholische dranken	13,2%	13,1%	13,3%	13,1%
Alcoholische dranken en tabak	1,9%	2,0%	1,8%	2,1%
Kleding en schoenen	5,0%	4,3%	5,6%	4,0%
Woning, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen	28,6%	35,1%	27,6%	28,7%
Meubelen, huishoudtoestellen en onderhoudsproducten	6,4%	4,2%	7,0%	5,8%
Gezondheid	4,2%	4,5%	4,1%	4,3%
Transport	12,1%	9,6%	11,4%	14,2%
Communicatie	2,9%	3,3%	2,8%	2,8%
Cultuur en vrije tijd	8,5%	7,8%	8,6%	8,5%
Opleiding	0,5%	0,7%	0,5%	0,3%
Restaurant en horeca	5,9%	5,3%	6,5%	4,9%
Persoonlijke verzorging en diensten	10,9%	10,0%	10,7%	11,4%
Gemiddeld totaal van de bestedingen	100%	100%	100%	100%

H | Onderwijs

37% van de Belgische bevolking van 15 jaar en ouder bezit geen diploma van het hoger secundair onderwijs. Voor 34,9% is het hoger secundair het hoogste onderwijsniveau en 28,1% heeft een diploma van het hoger onderwijs. Binnen het hoger onderwijs vinden we bij vrouwen het vaakst diploma's van het niet-universitair onderwijs van het korte type. Mannen daarentegen hebben vaker een universitair diploma op zak.

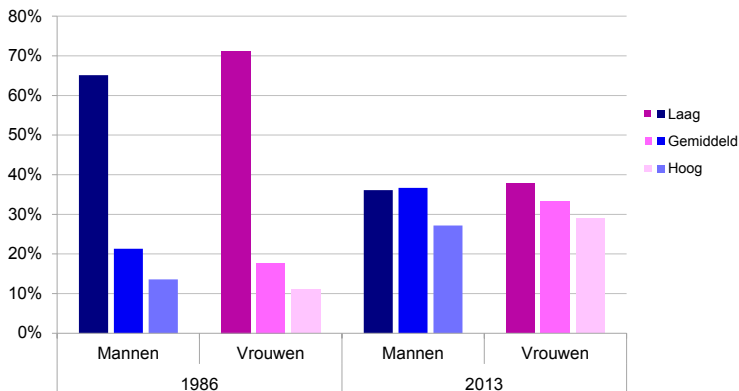
Onderwijsniveau van de bevolking van 15 jaar en ouder (2013)

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Lager of geen diploma	15,7%	19,2%	17,5%
Lager secundair	20,4%	18,5%	19,5%
Hoger secundair	36,7%	33,2%	34,9%
Hoger niet-universitair, korte type / professioneel gerichte opleidingen	10,6%	15,1%	12,9%
Hoger niet-universitair, lange type / academisch gerichte opleidingen aan een hogeschool	5,0%	4,8%	4,9%
Universitair / academisch gerichte opleidingen aan een universiteit	11,6%	9,1%	10,3%
Totaal	100%	100%	100%

Het onderwijsniveau van de Belgische bevolking is tussen 1986 en 2013 sterk toegenomen. In 1986 had 65,1% van de mannen en 71,2% van de vrouwen van 15 jaar en ouder hoogstens een diploma van het lager secundair onderwijs. Dat percentage laaggeschoolden daalde de afgelopen decennia zowel bij mannen als bij vrouwen tot onder de 40% in 2013. De afname van het aantal laaggeschoolden ging bij beide geslachten gepaard met een toename bij zowel de gemiddeld- als de hooggeschoolden.

De sterkste stijging viel te noteren bij de vrouwen met een diploma van het hoger onderwijs. In 1986 was 11% van de vrouwelijke bevolking van 15 jaar en ouder houder van een diploma van het hoger onderwijs. In 2013 was het percentage hooggeschoolde vrouwen opgelopen tot 29%. Het aandeel hooggeschoolde vrouwen ligt iets hoger dan het percentage hooggeschoolde mannen. Ten slotte was 36,7% van de mannen en 33,2% van de vrouwen in 2013 in het bezit van een diploma van het hoger secundair onderwijs zonder hogere studies te hebben afgerond.

Onderwijsniveau van de Belgische bevolking vanaf 15 jaar (1986 en 2013)

In België was in 2013 42,7% van de 30- tot 34-jarigen in het bezit van een diploma van het hoger onderwijs. België scoort daarmee ruim boven het Europese gemiddelde, dat 37% bedraagt. Vrouwen scoren hier beduidend beter dan mannen. Ongeveer de helft van de vrouwelijke 30- tot 34-jarigen bezit een diploma van het hoger onderwijs, tegenover 36,2% van de mannen van 30 tot 34 jaar.

Aan de hand van bovenstaande indicator gaat Eurostat na of de belangrijke Europese doelstelling dat in 2020 40% van de 30 tot 34 jarige Europeanen een diploma van hoger onderwijs of gelijkgesteld op zak hebben, door alle lidstaten gehaald wordt. Ons land heeft de doelstelling al bereikt, net zoals de meeste van de ons omringende landen.

Percentage 30-34-jarigen dat een diploma van het hoger onderwijs heeft behaald

	2001	2006	2011	2012	2013
Europese Unie	22,8%	29,0%	34,7%	35,8%	37,0%
België	35,2%	41,4%	42,6%	43,9%	42,7%
Duitsland	25,5%	25,8%	30,7%	32,0%	33,1%
Frankrijk	29,5%	39,7%	43,2%	43,6%	44,0%
Luxemburg	23,9%	35,5%	48,2%	49,6%	52,5%
Nederland	27,2%	35,8%	41,1%	42,2%	43,1%
Verenigd Koninkrijk	29,9%	36,5%	45,8%	47,1%	47,6%

Toelichting: Duitsland telt een aantal postsecundaire studies niet mee, terwijl dat in andere landen wel gebeurt. Met die studies inbegrepen ligt het percentage in Duitsland veel hoger.

Ook in het kader van de EU2020-strategie werd bepaald dat het percentage vroegtijdige schoolverlaters tegen 2020 teruggedrongen moet worden tot 10%. Het gaat om het aandeel personen tussen 18 en 24 jaar dat geen diploma van het hoger secundair onderwijs heeft behaald en geen enkele vorm van onderwijs of vorming meer volgt. In vergelijking met 2001 is het percentage vroegtijdige schoolverlaters in België gedaald van 13,8% naar 11,0% in 2013. Het EU-gemiddelde bedraagt 12,0%.

Vroegtijdige schoolverlaters - % van de bevolking tussen 18 en 24 jaar dat geen onderwijs of opleiding volgt en dat hoogstens een diploma van het lager secundair onderwijs heeft behaald

	2001	2006	2011	2012	2013
Europese Unie	17,2%	15,5%	13,5%	12,8%	12,0%
België	13,8%	12,6%	12,3%	12,0%	11,0%
Duitsland	12,3%	13,7%	11,7%	10,6%	9,9%
Frankrijk	13,5%	12,4%	11,9%	11,6%	9,7% (b)
Luxemburg	18,1%	14,0%	6,2%	8,1%	6,1%
Nederland	15,1%	12,6%	9,1%	8,8%	9,2%
Verenigd Koninkrijk	17,8%	11,3%	15,0%	13,6%	12,4%

(b) breuk in de reeks

© pogonici

© Rawpixel

© auryndrikson

© Pictures news

© Olga Lyubkin

© Christian Müller

STATISTISCH OVERZICHT VAN BELGIË

De Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium van de Federale Overheidsdienst Economie heeft als opdracht het **verzamelen**, **verwerken** en **verspreiden** van **relevante**, **betrouwbare** en **geduide** statistische en economische informatie, dankzij een modern en performant statistisch apparaat.

Bezoek onze website

www.statbel.fgov.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium

Communicatieverantwoordelijke Stephan Moens
stephan.moens@economie.fgov.be
North Gate III - Koning Albert II-laan, 16 B-1000 Brussel
E-mail: statbel@economie.fgov.be

ONDERNEMINGSNUMMER: 0314.595.348
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: NICO WAEYAERT
NORTH GATE III - KONING ALBERT II-LAAN, 16 B-1000 BRUSSEL
PUBLICATIECODE S000.01N/2014

